

Biz bazar iqtisadiyyatını vergi yolu ilə tənzimləməliyik.

Heydər ƏLİYEV

Vergilər

№ 48 (788) ■ 9 dekabr 2015

www.vergiler.az

Qiyməti: 40 qəp.

Türkiyə Baş nazirinin Azərbaycana rəsmi səfəri

Dekabrın 3-də Türkiyə Respublikasının Baş naziri Əhməd Davudoğlu Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gəlir.

Rəsmi qarşılama mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiyə Respublikasının Baş naziri Əhməd Davudoğlu ilə təkbətək görüşü olub. Görüşdə ölkələrimiz arasında dostluq və qarşılıqlı münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə edilmiş, əlaqələrimizin genişləndirilməsi baxımından bu səfərin önəmi xü-

di. Bu, bizim üçün çox önəmlidir. İlk növbədə ona görə ki, həm Türkiyə, həm Azərbaycan, həm də dünya ictimaiyyəti gördü ki, biz bir-birimizə nə qədər yaxın olmalıyıq. Məncə, dünyada bir-birinə bu qədər yaxın olan ikinci ölkələr mövcud deyil. Bizi birləşdirən tariximizdir, ortaq mədəniyyətimizdir, etnik köklərimizdir, dilimizdir. Eyni zamanda, bu gün Türkiyə və Azərbaycan iki müstəqil dövlət

çatmasından sonra təbii qazın qarşılıqlı ixrac ediləcəyini bildirdi. Digər iqtisadi layihələrin də uğurla və vaxtında icra olunacağını, Azərbaycanın yaxın illərdə Türkiyəyə 20 milyard dollara yaxın sərmayə qoyacağını xatırladı.

Baş nazir Əhməd Davudoğlu isə bildirdi ki, Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanında olub və olacaq. Həmsəfər mövzuda olursa-olsun, əgər Azərbaycanı maraqlandıran bir məsələ varsa, Türkiyənin mövqeyi bəllidir. Tərəflər arasında enerji və nəqliyyat layihələrinin bölgədə geniş əməkdaşlıq for-

susi vurğulanıb. Münasibətlərimizin bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyini əminlik bildirilib, qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Sonra Prezident İlham Əliyevin və Baş nazir Əhməd Davudoğlunun geniş tərkibdə görüşü keçirilib.

Geniş tərkibdə görüş başa çatdıqdan sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Baş naziri Əhməd Davudoğlu mətbuata bəyanatlarla çıxış ediblər. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, parlament seçkilərindən sonra Türkiyə Baş nazirinin ilk rəsmi səfərini ölkəmizə etməsi bir daha Türkiyə-Azərbaycan əlaqələrinin nə qədər yüksək səviyyədə olduğunu göstərir: «Türkiyə bu yaxınlarda Antalya şəhərində keçirilmiş G20 Zirvə görüşünə Azərbaycanı dəvət et-

kimi bir-biri ilə çox sıx əməkdaşlıq edir. Türkiyə Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk ölkə olmuşdur. O gündən bu günədək bizim əlaqələrimiz çox sürətlə və hərtərəfli inkişaf edir».

Azərbaycan Prezidenti bildirdi ki, Türkiyə-Azərbaycan birliyi və siyasəti bölgədə sabitləşdirici rol oynayır. Çünki bölgədə sabitlik, əfsuslar olsun ki, pozulub, yeni təhdidlər, risklər meydana gəlir. Biz bütün bu çağırışlara hazır olmalıyıq və hazırıq. Əlbəttə, Türkiyə nə qədər daha güclü olsa, Azərbaycanın gücü də o qədər artacaqdır. Biz bütün beynəlxalq təşkilatlarda da bir-birimizi daim dəstəkləyirik. Dövlətimizin başçısı iki ölkə arasında gerçəkləşdirilən enerji, nəqliyyat layihələri haqqında fikir mübadiləsi aparıldığını, Türkiyə-Azərbaycanın birgə layihəsi olan TANAP layihəsinin 2018-ci ildə başa

matı yaratdığını qeyd edən Baş nazir çəkilişi davam edən Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu xəttinin regionda ən mühüm dəhşiz olacağına, Bakını Asiyanın ən önəmli limanlarından birinə çevirəcəyini əminliyini vurğulayıb. Azərbaycanın inkişafı bizim inkişafımız, Türkiyənin inkişafı Azərbaycanın inkişafıdır deyən Ə.Davudoğlu strateji planlardan biri kimi, Türkiyənin 9 milyard, Azərbaycanın isə 4 milyard dollarlıq sərmayə qoyuluşunun nəzərdə tutulduğunu diqqətə çatdırıb: «Türkiyənin İzmir bölgəsində «Petkim» Azərbaycan sərmayəsinin yatırılması bizə böyük güc verir. Hədəfimiz bu sərmayələri ən qısa müddətdə 20 milyard dollara, hazırda 5 milyard dollar olan ticarət dövriyyəmizi 15 milyard dollara çatdırmaqdır. Bunun üçün lazımı işləri görə biləcəyimizə əminliklə iradəyə sahibik».

«Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinin gəlirləri 14 566 000,0 min manat, xərcləri 16 264 000,0 min manat (o cümlədən, mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 13 799 654,5 min manat, yerli gəlirləri 766 345,5 min manat, mərkəzləşdirilmiş xərcləri 14 722 749,0 min manat, yerli xərcləri 1 541 251,0 min manat) məbləğində təsdiq edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinin gəlirləri mədəxil mənbələri üzrə aşağıdakı məbləğlərdə nəzərdə tutulsun:

Sıra №-si	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (min manatla)
1	2	3
2.1.	Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	957 000,0
2.2.	Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	1 806 600,0
2.3.	Hüquqi şəxslərin torpaq vergisi	50 000,0
2.4.	Hüquqi şəxslərin əmlak vergisi	174 200,0
2.5.	Əlavə dəyər vergisi	3 336 000,0
2.5.1.	Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi	1 120 000,0
2.6.	Sadələşdirilmiş vergi	280 000,0
2.7.	Aksizlər	637 000,0
2.7.1.	Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə aksizlər	105 000,0
2.8.	Yol vergisi	87 000,0
2.8.1.	Xarici dövlətlərin avtonəqliyyat vasitələri sahibləri tərəfindən ödənilən yol vergisi	17 000,0
2.9.	Mədən vergisi	107 200,0
2.10.	Gömrük rüsumları	348 000,0
2.11.	Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimlənən məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixrac xərcləri çıxılmaqla) ölkədaxili topdansa satış qiymətindəki fərqləndirilmələr	118 000,0
2.12.	Xarici dövlətlərə verilmiş kreditlər üzrə daxilolmalar	25 553,0
2.13.	Səhmlərində dövlətin payı olan müəssisələrdən alınan dividendlər	5 290,0
2.14.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondundan daxilolmalar	6 000 000,0
2.15.	Dövlət əmlakının, özəlləşdirilən dövlət müəssisə və obyektlərinin altındakı torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar	7 000,0
2.16.	Dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar	6 000,0
2.17.	Aksiz markalarının satışından daxilolmalar	3 000,0
2.18.	Dövlət rüsumu	105 000,0
2.19.	Büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar	305 000,0
2.20.	Sair vergi daxilolmaları	180 000,0
2.21.	Sair daxilolmalar	28 157,0

Maddə 3. Müəyyən edilsin ki, «Avtomobil Yolları» Məqsədli Büdcə Fondu dövlət büdcəsinin aşağıdakı mədəxil mənbələri hesabına formalaşsın:

3.1.	«Avtomobil Yolları» Məqsədli Büdcə Fondu	290 000,0
3.1.1.	yol vergisi	87 000,0
3.1.2.	mülkiyyətində və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə sərnişin və yük daşımalarını həyata keçirən şəxslər tərəfindən ödənilən sadələşdirilmiş vergi	10 000,0
3.1.3.	idxal olunan minik avtomobillərinə tətbiq edilən aksizlər	45 000,0
3.1.4.	idxal olunan avtonəqliyyat vasitələrinə tətbiq edilən gömrük rüsumu	64 700,0
3.1.5.	Azərbaycan Respublikasının ərazisində beynəlxalq avtomobil daşımalarını tənzimləyən icazənin verilməsi üçün tutulan dövlət rüsumu	12 500,0
3.1.6.	nəqliyyat vasitələrinin, o cümlədən motonəqliyyat vasitələrinin, qoşquların və yarımqoşquların texniki baxışdan keçirilməsi üçün tutulan dövlət rüsumu	15 500,0
3.1.7.	Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş gəlirlərindən ayrılan vəsait	55 300,0

Maddə 4. Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinə vergi daxilolmaları Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vergi dərəcələrinə uyğun olaraq hesablanı.

Maddə 5. Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimlənən məhsulların ixracı zamanı məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixracla bağlı xərclər çıxılmaqla) ölkədaxili topdansa satış qiymətindəki fərqləndirilmələr dövlət büdcəsinə 30 faiz həcmdə yığım tutulur və bu yığımın vergi ödəyicisinin vergilər, faizlər, maliyyə sanksiyaları və inzibati cərimələr üzrə digər borclarının ödənilməsinə aid edilmir.

Maddə 6. Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş gəlirləri aşağıdakı mənbələr hesabına formalaşdırılsın:

6.1.	bu Qanunun 10-cu maddəsi ilə 2016-cı il üçün hər bir şəhər və rayon üzrə müəyyən edilmiş gəlirlərin müvafiq şəhər və rayonların yerli xərclərindən artıq hissəsi («Avtomobil Yolları» Məqsədli Büdcə Fonduna aid edilənlərdən başqa);
6.2.	gömrük rüsumları, Azərbaycan Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi və aksiz (Naxçıvan Muxtar Respublikasının gömrük orqanları tərəfindən toplanılardan başqa), dövlət əmlakının, özəlləşdirilən dövlət müəssisə və obyektlərinin altındakı torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar, xarici dövlətlərə verilmiş kreditlər üzrə daxilolmalar, səhmlərində dövlətin payı olan müəssisələrdən alınan dividendlər, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondundan daxilolmalar, aksiz markalarının satışından daxilolmalar, sair daxilolmalar, dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərindən maliyyələşdirilən büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar, «Avtomobil Yolları» Məqsədli Büdcə Fondunun gəlirləri tam həcmdə.

Maddə 7. Bu Qanunun 10-cu maddəsi ilə 2016-cı il üçün hər bir şəhər və rayon üzrə müəyyən edilmiş gəlirlərin müvafiq şəhər və rayonların yerli xərclərindən artıq olmayan hissəsi onların yerli gəlirlərinin formalaşdırılmasına yönəldilir.

Davamı 2-ci səhifədə

BU NÖMRƏMİZDƏ

VERGİ SİSTEMİNDƏ ÇALIŞANLARIN YARIDAN ÇOXU GƏNCLƏRDİR

4

VERGİ GÜZƏŞTLƏRİ BİZNESİN UZUNMÜDDƏTLİ İNKİŞAFI ÜÇÜN VACİB AMİL DEYİL

5

E-XİDMƏTLƏRİN TƏTBİQİ VERGİ GƏLİRLƏRİNİN KƏSKİN ARTMASINA SƏBƏB OLUB

6

ŞOU-BİZNESƏ AİD FƏALİYYƏTLƏRLƏ MƏŞĞUL OLAN ŞƏXSLƏRİN VERGİYƏ CƏLB EDİLMƏSİ

6

Yeni Mərkəz istifadəyə verilib

Dekabrın 5-də Prezident İlham Əliyev Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin İnformasiya Texnologiyaları və Məlumat İdarəetmə Mərkəzinin açılışında iştirak edib. Dövlətimizin başçısına Mərkəzdə yaradılan şərait barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, mərkəzdə dövlət əmlakının avtomatlaşdırılmış idarəedilməsi, daşınmaz əmlaklar və torpaqlar, milli qeydiyyat sistemi, daşınmaz əmlakın kadastrı və qeydiyyatı, ünvan reyestri kimi informasiya sistemləri fəaliyyət göstərir. Mərkəzdə daşınmaz əmlak, torpaq idarəçiliyi üzrə toplanan geoməkan məlumatları milli məkan məlumatları infrastrukturunun formalaşmasında baza rolunu oynayacaq. İnformasiya sistemlərində toplanmış məlumatların məxfiliyi mövcud qanunvericiliyə uyğun və İKT imkanlarından istifadə edilməklə qorunacaq.

Elektron kadastr məlumat bazasında parsel-torpaq sahəsi haqqında bütün məlumatlar əksini tapıb. Bu baza ilə hüquqların dövlət qeydiyyatı sistemi arasında bağlantı yaratmaqla, daşınmaz əmlakın kimə məxsus olması barədə məlumatı əldə etmək mümkündür.

«Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Övvəli 1-ci səhifədə

Maddə 8. Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmələri səviyyəsində aşağıdakı məqsədlərə yönəldilir:

Sıra №-si	Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
1	2	3
8.1.	Ümumi dövlət xidmətləri	2.416.862.479,0
8.1.1.	Qanunvericilik və icra hakimiyyəti orqanlarının saxlanması xərcləri	538.323.218,0
8.1.2.	Beynəlxalq fəaliyyət və beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı xərcləri	193.300.000,0
8.1.3.	Elm xərcləri	131.721.750,0
8.1.4.	Başqa kateqoriyalara aid edilməyən ümumi dövlət xidməti xərcləri	16.232.362,0
8.1.5.	Dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmət edilməsi ilə bağlı xərclər	1.249.735.149,0
8.1.6.	Yerli büdcələrə (bələdiyyələrə) verilən dotasiya	5.200.000,0
8.1.7.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə verilən dotasiya	282.350.000,0
8.2.	Müdafiə	1.837.821.237,0
8.2.1.	Müdafiə qüvvələri	1.723.482.961,0
8.2.2.	Milli təhlükəsizlik	108.894.688,0
8.2.3.	Müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	2.422.012,0
8.2.4.	Digər kateqoriyalara aid edilməyən xərclər	3.021.576,0
8.3.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq mühafizə və prokurorluq	1.138.758.292,0
8.3.1.	Məhkəmə hakimiyyəti	51.928.060,0
8.3.2.	Hüquq mühafizə	863.261.182,0
8.3.3.	Prokurorluq	58.493.009,0
8.3.4.	Digər kateqoriyalara aid edilməyən xidmətlər	165.076.041,0
8.4.	Təhsil	1.713.513.135,0
8.4.1.	Məktəbəqədər təhsil	157.372.405,0
8.4.2.	Ümumi təhsil	940.134.626,0
8.4.3.	İlk-peşə ixtisas təhsili	33.724.900,0
8.4.4.	Orta ixtisas təhsili	43.563.736,0
8.4.5.	Ali təhsil	37.235.595,0
8.4.6.	Əlavə təhsil	3.574.175,0
8.4.7.	Təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər	497.907.698,0
8.5.	Səhiyyə	744.855.809,0
8.5.1.	Poliklinikalar və ambulatoriyalar	108.294.921,0
8.5.2.	Xəstəxanalar	352.704.877,0
8.5.3.	Səhiyyə sahəsində digər xidmətlər	6.770.121,0
8.5.4.	Səhiyyə sahəsində tətbiqi tədqiqatlar	4.945.567,0
8.5.5.	Səhiyyə sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	272.140.323,0
8.6.	Sosial müdafiə və sosial təminat	1.896.554.714,0
8.6.1.	Sosial müdafiə xərcləri	1.860.773.359,0
8.6.1.1.	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna dövlət büdcəsindən ayrılmalar (transfer)	1.100.000.000,0
8.6.2.	Sosial təminat xərcləri	35.781.355,0
8.7.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	652.748.607,0
8.7.1.	Mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət	140.941.256,0
8.7.2.	Radio, televiziya və neşriyyat	66.916.442,0
8.7.3.	Bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və turizm	359.284.985,0
8.7.4.	Digər kateqoriyalara aid edilməyən fəaliyyət	85.605.924,0
8.8.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı	416.763.883,0
8.8.1.	Mənzil təsərrüfatı	90.651.523,0
8.8.2.	Kommunal təsərrüfatı	311.767.377,0
8.8.3.	Su təsərrüfatı	13.824.432,0
8.8.4.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	520.551,0
8.9.	Yanacaq və enerji	5.654.925,0
8.10.	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, baliqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	596.599.165,0
8.10.1.	Kənd təsərrüfatı	570.384.822,0
8.10.2.	Meşə təsərrüfatı	11.603.369,0
8.10.3.	Baliqçılıq və ovçuluq	2.650.803,0
8.10.4.	Ətraf mühitin mühafizəsi	4.423.061,0
8.10.5.	Hidrometeorologiya tədbirləri	7.537.110,0
8.11.	Sanayə, tikinti və faydalı qazıntılar	3.578.856.000,0
8.11.1.	Tikinti	3.558.076.000,0
8.11.1.1.	Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	3.554.800.000,0
8.11.2.	Faydalı qazıntılar	20.780.000,0
8.12.	Nəqliyyat və rabitə	114.787.486,0
8.12.1.	Nəqliyyat	83.174.634,0
8.12.2.	Rabitə	31.612.852,0

8.13.	İqtisadi fəaliyyət	254.000.000,0
8.13.1.	İqtisadi və kommersiya fəaliyyəti	116.000.000,0
8.13.1.1.	Sahibkarlığa dəstək	66.000.000,0
8.13.1.2.	İpotekaya dəstək	50.000.000,0
8.13.2.	İqtisadi fəaliyyətin digər sahələri	138.000.000,0
8.14.	Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	896.224.268,0
8.14.1.	Məqsədli büdcə fondları	290.000.000,0
8.14.1.1.	"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu	290.000.000,0
8.14.2.	Ehtiyat fondları	385.000.000,0
8.14.2.1.	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondu	285.000.000,0
8.14.2.2.	Dövlət büdcəsinin Ehtiyat Fondu	100.000.000,0
8.14.3.	Əsas bölmələrə aid edilməyən sair xərclər	221.224.268,0
8.14.3.1.	Beynəlxalq və ölkə səviyyəli tədbirlərin keçirilməsi ilə bağlı xərclər	26.000.000,0
8.14.3.2.	Fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı xərclər	25.000.000,0
8.14.3.3.	Digər xidmətlər üzrə xərclər	170.224.268,0

Maddə 9. Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional və iqtisadi təsnifatın paraqrafları səviyyəsində bu Qanunun əlavəsində verilmiş məbləğlərdə təsdiq edilsin.

Maddə 10. Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonları üzrə gəlirlər 6.602.000.000,0 manat, o cümlədən «Avtomobil Yolları» Məqsədli Büdcə Fonduna aid olan məbləğ 108.000.000,0 manat, yerli xərclər 1.538.281.000,0 manat, gəlirlərin yerli xərclərdən artıq olan və mərkəzləşdirilmiş gəlirlərə aid edilən hissəsinin məbləği 5.730.624.457,0 manat, yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılması nəzərdə tutulan vəsaitin yuxarı həddi 774.905.457,0 manat məbləğində təsdiq edilsin. Həmin şəhər və rayonların dövlət büdcəsinin yerli xərclərindən maliyyələşdirilən büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətləri üzrə gəlirləri 2.970.000,0 manat, xərcləri 2.970.000,0 manat təsdiq edilsin.

Sıra №	Şəhər və rayonların adı	Gəlirlər		Yerli xərclər	Gəlirlərin yerli xərclərdən artıq olan və mərkəzləşdirilmiş gəlirlərə aid edilən hissəsinin əsəgi həddi	Yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılması nəzərdə tutulan vəsaitin yuxarı həddi
		cəmi	O cümlədən			
1	2	3	4	5	6	7
	Şəhərlər:					
1	Bakı	6 015 106 000	88 471 000	210 395 543	5 716 239 457	0
2	Gəncə	43 195 000	1 006 000	59 268 401	0	17 079 401
3	Lənkəran	16 000 000	224 000	35 028 375	0	19 252 375
4	Mingəçevir	29 267 000	173 000	29 094 000	0	0
5	Naftalan	3 762 000	12 000	3 750 000	0	0
6	Sumqayıt	83 964 000	1 064 000	68 515 000	14 385 000	0
7	Şəki	18 640 000	278 000	36 867 254	0	18 505 254
8	Şirvan	16 210 000	579 000	15 631 000	0	0
9	Yevlax	14 360 000	428 000	23 304 309	0	9 372 309
10	Xankəndi					
	Rayonlar:					
11	Abşeron	34 839 000	245 000	34 594 000	0	0
12	Ağcabədi	8 200 000	175 000	24 835 872	0	16 810 872
13	Ağdam	5 110 000	115 000	38 489 542	0	33 494 542
14	Ağdaş	5 100 000	87 000	19 832 464	0	14 819 464
15	Ağstafa	4 200 000	112 000	16 743 545	0	12 655 545
16	Ağsu	3 400 000	70 000	14 606 050	0	11 276 050
17	Astara	9 246 000	4 040 000	18 709 157	0	13 503 157
18	Balakən	4 750 000	1 488 000	16 470 032	0	13 208 032
19	Beyləqan	8 300 000	94 000	16 171 117	0	7 965 117
20	Bərdə	10 600 000	125 000	29 178 132	0	18 703 132
21	Biləsuvar	5 300 000	898 000	15 080 851	0	10 678 851
22	Cəbrayıl	1 400 000	48 000	12 999 701	0	11 647 701
23	Cəlillabab	6 883 000	128 000	31 505 957	0	24 750 957
24	Daşkəsən	2 900 000	10 000	11 605 645	0	8 715 645
25	Füzuli	6 475 000	76 000	29 091 703	0	22 692 703
26	Gədəbəy	4 560 000	46 000	24 814 943	0	20 300 943
27	Goranboy	4 650 000	60 000	23 568 763	0	18 978 763
28	Göyçay	8 600 000	105 000	20 560 171	0	12 065 171
29	Göygöl	4 400 000	41 000	14 895 905	0	10 536 905
30	Hacıqabul	5 100 000	78 000	10 775 929	0	5 753 929

31	Xaçmaz	18 668 000	147 000	30 692 438	0	12 171 438
32	Xızı	1 865 000	13 000	5 629 746	0	3 777 746
33	Xocalı	420 000	18 000	3 935 870	0	3 533 870
34	Xocavənd	748 000	32 000	5 074 908	0	4 358 908
35	İmişli	20 123 000	73 000	20 050 000	0	0
36	İsmayilli	5 698 000	58 000	19 856 463	0	14 216 463
37	Kəlbəcər	1 400 000	26 000	21 615 151	0	20 241 151
38	Kürdəmir	7 000 000	78 000	18 202 070	0	11 280 070
39	Qax	3 500 000	54 000	16 454 555	0	13 008 555
40	Qazax	6 750 000	136 000	19 670 799	0	13 056 799
41	Qəbələ	13 019 000	78 000	19 679 976	0	6 738 976
42	Qobustan	2 900 000	58 000	8 689 985	0	5 847 985
43	Quba	12 900 000	163 000	28 820 951	0	16 083 951
44	Qubadlı	2 300 000	38 000	10 922 072	0	8 660 072
45	Qusar	5 170 000	67 000	19 176 194	0	14 073 194
46	Laçın	2 200 000	90 000	22 452 932	0	20 342 932
47	Lerik	2 188 000	20 000	16 783 468	0	14 615 468
48	Masallı	8 400 000	162 000	27 137 969	0	18 899 969
49	Neftçala	5 300 000	56 000	15 106 649	0	9 862 649
50	Oğuz	2 900 000	48 000	11 271 684	0	8 419 684
51	Saatlı	7 981 000	48 000	18 791 762	0	10 858 762
52	Sabirabad	10 400 000	82 000	25 808 719	0	15 490 719
53	Salyan	7 800 000	90 000	22 677 232	0	14 967 232
54	Samux	2 800 000	62 000	12 960 087	0	10 222 087
55	Siyəzən	4 000 000	30 000	8 051 748	0	4 081 748
56	Şabran	4 374 000	42 000	11 226 482	0	6 894 482
57	Şamaxı	6 700 000	86 000	19 446 147	0	12 832 147
58	Şəmkir	10 960 000	206 000	39 066 037	0	28 312 037
59	Şuşa	1 280 000	14 000	7 228 837	0	5 960 837
60	Tərtər	4 600 000	52 000	15 755 791	0	11 207 791
61	Tovuz	14 350 000	5 282 000	32 931 334	0	23 863 334
62	Ucar	4 200 000	72 000	15 612 752	0	11 484 752
63	Yardımlı	2 000 000	19 000	14 069 275	0	12 088 275
64	Zaqatala	7 270 000	152 000	23 754 468	0	16 636 468
65	Zəngilan	2 200 000	40 000	9 446 025	0	7 286 025
66	Zərdab	3 119 000	32 000	13 849 063	0	10 762 063
	Yekun:	6 602 000 000	108 000 000	1 538 281 000	5 730 624 457	774 905 457

Maddə 11. Bu Qanunun 10-cu maddəsi ilə müəyyən edilmiş yerli xərclərin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə şəhər və rayonların gəlirləri, həmçinin yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün ayrılan vəsaitin yuxarı həddi yerli xərcləri təmin etmədikdə, müvafiq icra hakimiyyəti orqanı həmin şəhər və rayonlara, onların xərclərinin 10 faizindən çox olmayan hissəsi qədər dövlət büdcəsindən vəsait ayırır.

Maddə 12. Azərbaycan Respublikasının 2016-cı ildə dövlət daxili və xarici borcları üzrə ödəniş məbləğləri aşağıdakı kimi təsdiq edilsin:

(manatla)		
12.1.	Daxili dövlət borcu üzrə	301.064.641,0
12.1.1.	Faiz ödənişləri	43.623.646,0
12.1.2.	Əsas borc üzrə ödənişlər	257.440.995,0
12.2.	Xarici dövlət borcu üzrə	948.670.508,0
12.2.1.	Faiz ödənişləri	214.233.599,0
12.2.2.	Əsas borc üzrə ödənişlər	734.436.909,0

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8, I kitab, maddə 583; 2001, № 7, maddə 454, № 9, maddə 576, № 12, maddə 734; 2002, № 5, maddə 249, № 12, maddə 707; 2003, № 8, maddə 425, № 12, I kitab, maddə 671; 2004, № 1, maddə 1, № 11, maddə 887, № 12, maddə 980; 2005, № 2, maddə 61, № 8, maddə 688, № 12, maddə 1081; 2006, № 12, maddələr 1005, 1026; 2007, № 1, maddə 4, № 6, maddə 597, № 8, maddə 745, № 11, maddə 1053, № 12, maddə 1192; 2008, № 7, maddə 602, № 11, maddə 960; 2009, № 7, maddə 506; 2011, № 1, maddə 14, № 7, maddələr 588, 603, № 12, maddə 1115; 2012, № 6, maddələr 500, 513, № 7, maddə 652, № 9, maddə 841, № 12, maddə 1226; 2013, № 2, maddə 91, № 4, maddə 366, № 11, maddə 1278, № 12, maddələr 1483, 1486, 1495; 2014, № 2, maddələr 94, 98, № 7, maddə 770, № 8, maddə 957, № 10, maddə 1158, № 12, maddə 1525; 2015, № 1, maddə 11) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 13.2.53-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 13.2.54 - 13.2.57-ci maddələr əlavə edilsin:

«13.2.54. bina - insanların yaşaması, fəaliyyəti, təbiət təsirlərindən qorunması, onlara sosial, mədəni və məişət xidmətlərinin göstərilməsi, istehsalat sahələrinin yerləşdirilməsi, maddi dəyərlərin saxlanması üçün nəzərdə tutulmuş qapalı həcm-fəza quruluşuna malik olan tikinti obyektı;

13.2.55. ticarət fəaliyyəti - istehsalçılar tərəfindən özlərinin istehsal etdiyi malların təqdim edilməsi istisna olmaqla, malların təqdim edilməsi ilə əlaqədar sahibkarlıq fəaliyyəti;

13.2.56. ictimai işə fəaliyyəti - fəaliyyət göstərirdi xidmət obyektinin ərazisində və ya sayyar qaydada aldığı əmək məqsədilə hazırlanmış (bitirilmiş) qıda (yeyinti) məhsullarının təqdim edilməsi ilə əlaqədar sahibkarlıq fəaliyyəti;

13.2.57. tikinti-quraşdırma işlərinə başlama anı - tikintisinə icazə verilmiş tikinti obyektinin layihəsində, habelə Azərbaycan Respublikası Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin 80.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan tələblərə riayət edilmiş bərsində məlumatlandırma icraatı təbiiq edilən tikinti obyektinin layihəsinin memarlıq planlaşdırma bölməsində nəzərdə tutulmuş tikinti obyektinin inşası üzrə bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinə başlama anı.».

1.2. Aşağıdakı məzmununda 23.1.15-3-cü, 23.1.15-4-cü və 24.0.2-1-ci maddələr əlavə edilsin:

«23.1.15-3. vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədikdə, hesablanmış vergilər üzrə borcların və faizlərin, təbiiq edilmiş maliyyə sanksiyalarının ödənilməsinə təmin etmək üsulu kimi vergi ödəyicisi olan fiziki şəxsin və ya hüquqi şəxsin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvafiq məhdudlaşdırılması üçün məhkəməyə müraciət etmək;

23.1.15-4. aksiz markaları ilə markalanmalı olan malların Azərbaycan Respublikasının ərazisində dövriyyəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunan qaydaların tələblərinə əməl edilməsinə nəzarət etmək;

24.0.2-1. vergi ödəyicisi olan fiziki şəxsin və ya hüquqi şəxsin icra orqanının rəhbərinin ölkədən getmək hüququnun müvafiq məhdudlaşdırılmasına səbəb olmuş əsaslar aradan qaldıqdan sonra həmin məhdudlaşdırmanın götürülməsi barədə 2 (iki) iş günündə məhkəməyə müraciət etmək».

1.3. 50-ci maddə üzrə:

1.3.1. 50.1.8-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 50.1.9-cü maddə əlavə edilsin:

«50.1.9. aksiz markaları ilə markalanmalı olan malların Azərbaycan Respublikasının ərazisində dövriyyəsinin tənzimlənməsi ilə bağlı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qaydalara əməl olunmasına nəzarət edilməsi»;

1.3.2. 50.8.5-ci maddədə «məbləğ» sözüündən sonra «(o cümlədən ƏDV-nin və ya sadələşdirilmiş verginin məbləği)» sözləri əlavə edilsin.

1.4. 58.7.1-58.7.3-cü maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

«58.7.1. təqvim ili ərzində belə hallara birinci dəfə yol verildikdə 400 manat, bu Məcəllənin 218.1.2-ci maddəsində göstərilən şəxslərə 2000 manat məbləğində;

58.7.2. təqvim ili ərzində belə hallara ikinci dəfə yol verildikdə 800 manat, bu Məcəllənin 218.1.2-ci maddəsində göstərilən şəxslərə 4000 manat məbləğində;

58.7.3. təqvim ili ərzində belə hallara üç və daha çox dəfə yol verildikdə 1200 manat, bu Məcəllənin 218.1.2-ci maddəsində göstərilən şəxslərə 6000 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.»;

1.5. 83.6-cı maddədən «, 212.4-cü» sözləri çıxarılınsın.

1.6. 99.3.11-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 99.3.12-ci maddə əlavə edilsin:

«99.3.12. idman mərc oyunlarından əldə edilən uduşlar.».

1.7. 100-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

«Fiziki şəxsin aldığı və bu Məcəllənin 122-ci, 123-cü, 124-cü, 150.1.9-cu və 150.1.10-cu maddələrinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasında ödəmə mənbəyindən Vergi tutulmuş dividend, faiz, icarə haqqı, royalti, daşınmaz əmlakın təqdim edilməsindən əldə edilən gəlirlər və idman mərc oyunlarından əldə edilən uduşlar ümumi gəlirdən çıxılır.».

1.8. Aşağıdakı məzmununda 101.5-ci maddə əlavə edilsin:

«101.5. idman mərc oyunlarından əldə edilən uduşlardan 10 faiz dərəcə ilə vergi tutulur.».

1.9. 102.1-ci maddə üzrə:

1.9.1. 102.1.6-cı maddədə «250 manatadək olduqda əmək qabiliyyəti əhali üçün» sözləri «2500 manatadək olduqda» sözləri ilə, «3000 manatadək olduqda əmək qabiliyyəti əhali üçün» sözləri «30000 manatadək olduqda» sözləri ilə əvəz edilsin;

1.9.2. 102.1.9-cu və 102.1.19-cü maddələr ləğv edilsin.

1.10. 125.1.7-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 125.1.8-ci maddə əlavə edilsin:

«125.1.8. idman mərc oyunlarından əldə edilən uduşlardan - bu Məcəllənin 101.5-ci maddəsinə uyğun olaraq.».

1.11. 138.4-cü maddədə «mənzil» sözü «bina» sözü ilə əvəz edilsin.

1.12. 150-cü maddə üzrə:

1.12.1. 150.1.8-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 150.1.9-cu və 150.1.10-cu maddələrə əlavə edilsin:

«150.1.9. yaşayış və qeyri-yaşayış sahələrinin təqdim edilməsi (fiziki şəxsin azı 5 (beş) il ərzində yaşayış yeri üzrə qeydiyyatda olduğu yaşayış sahələrinin təqdim edilməsi, bu Məcəllənin 102.1.3.2-ci, 102.1.18-ci, 106.1.16-cı, 144.1.1-ci və 144.1.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda təqdim edilmə, həmçinin bu Məcəllənin 221.5-ci maddəsinə uyğun olaraq sadələşdirilmiş vergi hesablanmış tikinti sahələrinin həmin bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxs tərəfindən təqdim edilməsi halları istisna olmaqla) üzrə müqavilələr təsdiq edən notarius;

150.1.10. idman mərc oyunlarından uduşlar əldə edən şəxsə ödəmələr verən şəxs.»; 1.12.2. aşağıdakı məzmununda 150.3-1-ci və 150.3-2-ci maddələr əlavə edilsin: «150.3-1. Notarius bu Məcəllənin 220.8-ci və 220.8-1-ci maddələrinə uyğun olaraq sadələşdirilmiş vergini hesablayaraq 1 (bir) bank günü ərzində dövlət büdcəsinə ödəyir və hesabat ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi forma üzrə bəyannaməni vergi orqanına verməyə borcludur.

150.3-2. Bu Məcəllənin 150.1.10-cu maddəsində göstərilən şəxslər bu Məcəllənin 101.5-ci maddəsinə uyğun olaraq gəlir vergisini hesablamğa və hesabat ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq hesablanmış vergini dövlət büdcəsinə köçürməyə və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi forma üzrə bəyannaməni vergi orqanına verməyə borcludurlar.».

1.13. 154.6-cı maddədə «mənzil» sözü «sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olmaq hüququndan istifadə etməyən bina» sözləri ilə əvəz edilsin.

1.14. 155.1-ci maddədə hər iki halda «120.000» rəqəmləri «200.000» rəqəmləri ilə, «218.1.1.1-ci və 218.1.1.3-cü» sözləri «218.4.1-ci, 218.4.2-ci və 218.4.3-cü» sözləri ilə əvəz edilsin və «şəxslər» sözündən sonra «, o cümlədən bu Məcəllənin 218.1-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş hüquqdan istifadə etməyən ticarət və (və ya) ictimai işə fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər» sözləri əlavə edilsin.

1.15. 157.3.1-ci maddədə hər iki halda «120.000» rəqəmləri «200.000» rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

1.16. 158-ci maddə üzrə:

1.16.1. 158.1-ci maddədə «Vergi ödəyicisi» sözlərindən sonra «, o cümlədən bu Məcəllənin 218.1.2-ci və ya 218.1.3-cü maddələrində göstərilən şəxslər» sözləri əlavə edilsin;

1.16.2. 158.2-cü maddədə «60.000» rəqəmləri «100.000» rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

1.17. 159-cu maddə üzrə:

1.17.1. 159.9-cu maddə ləğv edilsin;

1.17.2. 159.10-cu maddədə «164.1.15, 164.1.16 və 164.2-ci» sözləri «164.1.11-ci, 164.1.15-ci, 164.1.16-cı və 164.1.20-164.1.25-ci» sözləri ilə əvəz edilsin.

1.18. 164-cü maddə üzrə:

1.18.1. 164.1.11-ci maddədə «edilməsi» sözündən sonra «, habelə idxalı» sözləri əlavə edilsin;

1.18.2. 164.1.18-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 164.1.19-164.1.25-ci maddələr əlavə edilsin:

«164.1.19. müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən hərbi məqsədlər üçün istifadə olunan bütün növ texnika və texniki vasitələr, onların ehtiyat hissələri, silah-sursat idxalı, müdafiə təyinatlı məmulatların yaradılması və istehsalı məqsədilə idxal edilən texnologiyalar, avadanlıqlar və destləşdirici hissələr»;

164.1.20. Azərbaycan Respublikasının ərazisində mövcud qaydada qeydiyyatdan keçmiş humanitar təşkilatlar, həmçinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qurumun razılığı ilə digər hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən humanitar yardım kimi götürülən mallar;

164.1.21. texniki yardım da daxil olmaqla, təmənnasız yardım və xeyriyyə məqsədi ilə dövletlərin, hökumətlərin və beynəlxalq təşkilatların xətti ilə götürülən mallar;

164.1.22. müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş hallarda və qaydada fiziki şəxs tərəfindən gömrük sərhədindən keçirilən istehsal, yaxud kommersiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan mallar;

164.1.23. ixrac məqsədli neft-qaz fəaliyyəti ilə əlaqədar götürülən avadanlıq və materiallar (müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən ixrac məqsədli neft-qaz fəaliyyəti üzrə Azərbaycan Respublikasına idxal olunan avadanlıq və materialların təsdiq olunmuş siyahısı gömrük orqanlarına təqdim edildiyi təqdirdə);

164.1.24. xüsusi iqtisadi zonaya idxal edilən mallar (aksizli mallar istisna olmaqla);

164.1.25. lizinq müqaviləsinin obyektı olan əsas vəsaitlərin idxalı.»;

1.18.3. 164.2-cü maddə ləğv edilsin.

1.19. 175.8-ci maddənin birinci cümləsində «habelə» sözü çıxarılınsın, «üzrə» sözündən sonra «, habelə bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərdən yaşayış və qeyri-yaşayış sahələri alan şəxslər tərəfindən» sözləri əlavə edilsin.

1.20. Aşağıdakı məzmununda 194.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

«194.1-1. Aksiz markası ilə markalanmalı olan malların Azərbaycan Respublikasının ərazisində dövriyyəsinin tənzimlənməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir və həmin qaydaların tələblərini pozan şəxs Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş hallarda

məsuliyyət daşıyır.»;

1.21. 199.4.2-ci maddədə «obyektlərinin» sözündən sonra «, peyklerin və digər kosmik obyektlərin» sözləri əlavə edilsin.

1.22. 216.2-ci maddənin mərc hissəsində aşağıdakı redaksiyada verilsin:

Mədən vergisinə cəlb olunan faydalı qazıntıların adı	Mədən vergisinin dərəcələri (manatla)
Qeyri-filiz faydalı qazıntıları:	
- seolit	1,0
- barit	1,0
- mişar daşları	2,0
- çinçil xammalı	1,0
- yüngül doldurucular (keramzit, aqloporit) istehsalı üçüncü illər	1,0
- bentonit gilləri	1,0
- kerpic-kirəmit gilləri	1,0
- vulkan külü və pemza	1,0
- kvars qumları	1,0
- tikinti qumları	1,0
- sement xammalı (əhəng daşı, mergel, gil, vulkan külü)	1,0
- üzülük daşları (mərmər, qabro, tuflar, travertin, mərmərləşmiş əhəngdaşı)	1,0
- qiymətli və yarımqiymətli bəzək daşları	6,0
- duz	6,0
- yodlu-bromlu sular	0,04
- mineral sular	10,0

1.23. 218-ci maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

«218.1. Aşağıda göstərilən şəxslər sadələşdirilmiş verginin ödəyicisi olmaq hüququna malikdir:

218.1.1. bu Məcəllənin XI fəslinin müddəaları nəzərə alınmaqla, ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyatdan alınmış və ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) vergi tutulan əməliyyatların həcmi 200.000 manat və ondan az olan şəxslər;

218.1.2. vergi tutulan əməliyyatlarının həcmi ardıcıl 12 aylıq dövrün istənilən ayında (aylarında) 200.000 manatdan artıq olan ticarət və (və ya) ictimai işə fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər;

218.1.3. bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər (özünü məxsus və ya cəlb edilən vəsait hesabına əhalinin fərdi (şəxsi) ehtiyaclarını ödəmək və ya kommersiya məqsədləri üçün öz gücü ilə və ya müvafiq ixtisaslı peşəkar sifarişçi və ya podratçı cəlb etməklə bina tikdirən, habelə bu tikintinin və ya başa çatmış obyektin mülkiyyətçisi olan hüquqi və ya fiziki şəxslər).

218.2. Sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququna malik olan vergi ödəyicisi (bu Məcəllənin 218.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş vergi ödəyiciləri istisna olmaqla) hər il aprel ayının 20-dən gec olmayaraq, müvafiq bəyannaməni və ya bu Məcəllənin 218.1-ci maddəsində qeyd olunan hüquqlardan istifadə etməyə cəyri barədə yazılı məlumatı uçotda olduğu vergi orqanına təqdim edir. Bu Məcəllədə başqa hallar nəzərdə tutulmamışdırsa, vergi ödəyicisinin təqvim ilinin sonuna qədər seçdiyi metodu dəyişdirmək hüququ yoxdur. Vergi ödəyicisi qeyd olunan müddətdə bəyannaməni və ya yazılı məlumatı təqdim etmədikdə, vergi orqanı vergi ödəyicisinin əvvəlki vergi ilində seçdiyi metodu tətbiq edir. İl ərzində yeni fəaliyyətə başlayan vergi ödəyicisi vergi uçotuna durmaq üçün ərizədə qeyd etdiyi metodu tətbiq edir.

218.3. Bu Məcəllənin 218.1.3-cü maddəsində göstərilən şəxs tikinti-quraşdırma işlərinə başladığı andan 30 gün müddətində müvafiq icra hakimiyyəti orqanına seçdiyi vergitutma metodu barədə yazılı formada məlumat təqdim etməlidir. Bu halda şəxsin seçdiyi vergitutma metodunu həmin tikinti-quraşdırma işləri başa çatana qədər dəyişdirmək hüququ yoxdur.

218.4. Bu Məcəllənin 218.1-cü maddəsinin müddəalarından asılı olmayaraq aşağıda göstərilən şəxslər sadələşdirilmiş verginin ödəyiciləridir:

218.4.1. mülkiyyətində və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə (beynəlxalq yük və sərnişin daşımaları istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikasının ərazisində sərnişin və yük daşımalarını (o cümlədən taksilə) və yaxud həmin daşımaları müqavilə əsasında digər şəxslər vasitəsi ilə həyata keçirən şəxslər;

218.4.2. idman mərc oyunlarının operatoru və satıcıları olan şəxslər;

218.4.3. mülkiyyətində olan yaşayış və qeyri-yaşayış sahələrinin təqdim edilməsini (fiziki şəxsin azı 5 (beş) il ərzində yaşayış yeri üzrə qeydiyyatda olduğu yaşayış sahələrinin təqdim edilməsi, həmçinin bu Məcəllənin 102.1.3.2-ci, 102.1.18-ci, 106.1.16-cı, 144.1.1-ci və 144.1.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş təqdim edilmiş halları istisna olmaqla) həyata keçirən şəxslər.

218.5. Aşağıda göstərilən şəxslərin sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi olmaq hüququ yoxdur:

218.5.1. aksizli mallar istehsal edən şəxslər;

218.5.2. kredit və sığorta təşkilatları, investisiya fondları, qiymətli kağızlar bazarının peşəkar iştirakçıları, lombardlar;

218.5.3. qeyri-dövlət pensiya fondları;

218.5.4. əmlakın icarəyə verilməsindən və royaltidən gəlir əldə edən şəxslər;

218.5.5. müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş təbii inhisar subyektləri;

218.5.6. mülkiyyətində olan əsas vəsaitlərin ilin əvvəlinə (bu Məcəllənin 218.1.2-ci, 218.1.3-cü və 218.4-cü maddələrində göstərilən şəxslər istisna olmaqla) qalığı dəyəri 1.000.000 manatdan artıq olan şəxslər.».

1.24. 219-cü maddə üzrə:

1.24.1. 219.1-ci maddədə «218.1.1-ci» sözləri «218.4-cü» sözləri ilə əvəz edilsin;

1.24.2. 219.2-ci maddədə «218.1.1.1-ci» sözləri «218.4.1-ci» sözləri ilə əvəz edilsin;

1.24.3. 219.3-cü və 219.5-ci maddələr aşağıdakı re-

daksiyada verilsin:

«219.3. Bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər üçün, dövletə ayrılan hissə istisna olmaqla, tikilən binanın yaşayış və qeyri-yaşayış sahələri, o cümlədən təqdim edilmiş üçünayrıca tikilən fərdi, şəxsi yaşayış və bağ vələrinin sahələri vergitutma obyektidir. Bu maddənin məqsədləri üçün tikilən binanın hər mərtəbəsinin ümumi sahəsi vergitutma obyektidir.

219.5. Sadələşdirilmiş vergini ödəyən hüquqi şəxs ƏDV-nin, mənfəət vergisinin və əmlak vergisinin, fiziki şəxs (hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən fiziki şəxs də daxil olmaqla) isə gəlir vergisinin və ƏDV-nin ödəyicisi deyil.»;

1.24.4. aşağıdakı məzmununda 219.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

«219.3-1. Bu Məcəllənin 218.4.3-cü maddəsində göstərilən şəxslər üçün mülkiyyətində olan yaşayış və qeyri-yaşayış sahələrinin, o cümlədən bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərdən satın alınmış yaşayış və qeyri-yaşayış sahələri vergitutma obyektidir.»;

1.24.5. 219.6-cı maddə ləğv edilsin.

1.25. 220-cü maddə üzrə:

1.25.1. 220.1-ci maddədə «218.1.1-ci» sözləri «218.4-cü» sözləri ilə əvəz edilsin, «məşğul olan» sözlərindən sonra «və 218.1.2-ci maddəsində göstərilən» sözləri əlavə edilsin;

1.25.2. aşağıdakı məzmununda 220.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

«220.1-1. Bu Məcəllənin 218.1.2-ci maddəsində göstərilən şəxslər tərəfindən sadələşdirilmiş vergi bu Məcəllənin 219.1-ci maddəsində müəyyən edilmiş vergitutma obyektı üzrə (qiymətləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən tənzimlənən malların satış dövrüyyəsi istisna edilməklə) aşağıdakı dərəcə ilə hesablanır:

220.1-1.1. ticarət fəaliyyəti üzrə - 6 faiz;

220.1-1.2. ictimai işə fəaliyyəti üzrə - 8 faiz.».

1.25.3. 220.8-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

«220.8. Bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər üçün sadələşdirilmiş vergi bu Məcəllənin 219.3-cü maddəsində göstərilən vergitutma obyektinin hər kvadratmetri üçün 45 manat, bu Məcəllənin 218.4.3-cü maddəsində göstərilən şəxslər üçün sadələşdirilmiş vergi bu Məcəllənin 219.3-1-ci maddəsində göstə

«Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 20 oktyabr tarixli 1384-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi və «Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun və bu Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 30 avqust tarixli 393 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 20 oktyabr tarixli 1384-IVQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiq edilməsini təmin etmək məqsədi ilə **qərara ahrım**:

1. «Aksiz markası ilə markalanmış olan malların Azərbaycan Respublikasının ərazisində dövriyyəsinin tənzimlənməsi qaydaları» təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 164.1.19-cu maddəsində nəzərdə tutulan müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini həyata keçirən icra hakimiyyəti orqanları barədə təkliflərini bir ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.3. həmin Məcəllənin 220.8.1-ci maddəsinə uyğun olaraq, sadələşdirilmiş verginin məqsədləri üçün Bakı şəhəri, habelə onun qəsəbə və kəndləri üzrə zonaların sərhədlərini bir ay müddətində müəyyən edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.5. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının nor-

mativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.6. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi:

3.1. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 150.3-1-ci və 150.3-2-ci maddələrinə uyğun olaraq bəyannamə formalarını bir ay müddətində müəyyən etsin;

3.2. sadələşdirilmiş verginin məqsədləri üçün, tikinti obyektinin tikinti-quraşdırma işlərinə başlanması barədə bina tikintisi fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslər tərəfindən verilən məlumat formasını və «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu qüvvəyə minənədək tikinti obyektinin tikinti-quraşdırma işlərinə və vergi ödəməyə başlamış şəxslərin həmin Qanunla müəyyən olunan sadələşdirilmiş vergini ödədiyi zaman həmin Qanun qüvvəyə mindiyi tarixədək ödənilmiş ƏDV-nin və sadələşdirilmiş verginin nəzərə alınması qaydasını bir ay müddətində müəyyən etsin.

3.3. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə birlikdə «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar vergi ödəyicilərinin kütləvi informasiya vasitələri ilə və ya fərdi qaydada məlumatlandırılmasını təmin etsin.

4. Müəyyən edilsin ki:

4.1. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin 23.1.15-4-cü, 50.1.9-cu, 164.1.20-ci və 194.1-1-ci maddələrində nəzərdə tutulan müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

4.2. həmin Məcəllənin 164.1.22-ci, 218.5.5-ci və 220.8.1-ci maddələrində nəzərdə tutulan müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti hə-

yata keçirir;

4.3. həmin Məcəllənin 150.3-1-ci, 150.3-2-ci və 218.3-cü (birinci cümlədə) maddələrində və «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 2-ci maddəsinin ikinci cümləsində nəzərdə tutulan müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi həyata keçirir;

4.4. həmin Məcəllənin 164.1.20-ci maddəsində «qurum» dedikdə, Beynəlxalq Humanitar Yardım üzrə Respublika Komissiyası nəzərdə tutulur;

4.5. həmin Məcəllənin 164.1.23-cü maddəsində nəzərdə tutulan müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi həyata keçirir;

4.6. həmin Məcəllənin 220.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası həyata keçirir.

5. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

6. «Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun və bu Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 30 avqust tarixli 393 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (III kitab), maddə 616; 2005, № 12, maddə 1099; 2006, № 5, maddə 400, № 12, maddə 1034; 2007, № 4, maddə 323, № 12, maddə 1225; 2008, № 11, maddə 972; 2009, № 3, maddə 163, № 4, maddə 226, №

10, maddə 780; 2010, № 7, maddə 610; 2011, № 7, maddə 631; 2013, № 7, maddə 805, № 11, maddə 1324; 2014, № 4, maddə 359, № 5, maddə 477, № 9, maddə 1027, № 10, maddə 1198, № 11, maddələr 1390, 1420; 2015, № 1, maddə 12) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. 1.1-ci bənddə «13.2.53-cü.» sözlərindən sonra «23.1.15-4-cü.» sözləri, «30.4-cü.» sözlərindən sonra «50.1.9-cu.» sözləri və «164.1.16-cı (birinci halda),» sözlərindən sonra «164.1.20-ci, 194.1-1-ci.» sözləri əlavə edilsin;

6.2. 1.2-ci bənddə «159.9-cu, 164.2-ci» sözləri «164.1.22-ci» sözləri ilə, «maddələrində, 218.2-ci maddəsinin beşinci hissəsində və 220.8-ci maddəsində» sözləri «, 218.5.5-ci və 220.8.1-ci maddələrində» sözləri ilə əvəz edilsin;

6.3. 1.4-cü bənddə «150.3.3-cü.» sözlərindən sonra «150.3-1-ci, 150.3-2-ci.» sözləri, «212.5-ci (ikinci və üçüncü halda),» sözlərindən sonra «218.3-cü (birinci cümlədə),» sözləri əlavə edilsin;

6.4. 1.9-cu bənddə «maddəsində (hər iki halda)» sözləri («hər iki halda» və 220.1-1-ci maddələrində) sözləri ilə əvəz edilsin;

6.5. 1.23-cü bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 1.24-cü bənd əlavə edilsin:

«1.24. həmin Məcəllənin 164.1.20-ci maddəsində «qurum» dedikdə, Beynəlxalq Humanitar Yardım üzrə Respublika Komissiyası nəzərdə tutulur.»

7. Bu Fərmanın icrası ilə əlaqədar qəbul ediləcək normativ hüquqi və normativ xarakterli aktlar «Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun qüvvəyə mindiyi gündən tez olmayaraq qüvvəyə minir.

8. Bu Fərmanın 1-ci hissəsi 2016-cı il yanvarın 1-dən, digər hissələri isə dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 7 dekabr 2015-ci il

vergi cinayətləri

Vergidən yayınma cinayət məsuliyyəti yaradır

Ayaz Ənvər oğlu Əliyev müxtəlif sahələrdə üzrə bizneslə məşğul olub. «Səmkir MTK», «ATM Texnika Servis» MMC, «Dağlar» kiçik müəssisəsi və «Elmir-11» firmasının rəhbəri kimi fəaliyyət göstərib. Lakin qanun qarşısında məsuliyyət daşıdığından fərqləndirilməyib, sahibkarlıq fəaliyyəti dövründə bir sıra qanunsuzluqlara yol verib. Ən böyük məsuliyyətsizliyi də dövlətdən vergi yayındırmaq cəhdləri olub. Lakin vergi orqanları tərəfindən aparılmış səyyar və operativ yoxlama tədbirləri zamanı aşkar olunmuş cinayət faktları onun qanunsuz əməllərinə son qoyub.

Vergilər Nazirliyi yanında Vergi Cinayətlərinin İbtidai Araşdırılması Departamenti tərəfindən aparılmış istintaqla müəyyən olunub ki, A.Əliyev vergi bəyannamələrini və digər mühasibat sənədlərini saxtalaşdıraraq Vergi Məcəlləsinin tələblərini kobud şəkildə pozub, rəhbəri olduğu «Elmir-11» firmasında 9.065,37 manat məbləğində vergilər dövlət büdcəsindən yayındırılıb. «Dağlar» kiçik müəssisəsinin direktoru vəzifəsində işləyərək 51.526,46 manat məbləğində ƏDV dövlət büdcəsinə ödənilməyib. «Səmkir MTK» MMC-də isə 57.925,00 manat məbləğində vergilərin dövlət büdcəsinə ödəməkdən yayındırılması təsdiq edilmişdir. Onun bu əməllərinə CM-in 213.1-ci maddəsi üzrə hüquqi qiymət verilib və həmin maddə ilə cinayət işi başlanılıb.

A.Əliyevin rəhbərlik etdiyi «ATM Texnika Servis» MMC-nin əsas fəaliyyəti isə neft məhsullarının satışı olub. Bu biznes üçün xüsusi razılıq tələb olunduğu halda, A.Əliyev lisenziyasız yanaq məhsulları satıb və bu qanunsuzluq başqa bir qanunsuz-

luğa da yol açıb: 23.693,57 manat ƏDV dövlət büdcəsindən yayındırılıb. Fakt üzrə ayrıca cinayət işi açılıb.

Bundan başqa, A.Əliyevin digər şəxslərlə əlbir olaraq müxtəlif cinayətlərdə iştirakı da qanunla müəyyən edilmiş qaydada öz təsdiqini tapıb. Onun «AYAM» MMC-nin direktoru Rəşad Qasımov adlı şəxsle birgə neft məhsullarının alqı-satqısı zamanı cinayətlərdə ortaqlığı müəyyən edilmiş və bu biznesdən qanunsuz yolla 20.996,00 manat vergiləri mənimlədiyi aşkar olunub. Fakt üzrə CM-in 213.1-ci maddəsi üzrə ayrıca cinayət işi başlanılıb. Sonradan barəsində açılmış cinayət işlərinin icraatı bir iş altında birləşdirilərək CM-in 192.2.2, 213.1 və 213.2.2-ci maddələrinə əsasən cinayət işi üzrə davam etdirilib.

İş üzrə şahid kimi dindirilmiş müəssisələrin nümayəndələri A.Əliyev ilə əlaqələrinin olduğunu bildirərək aparılan sövdələşmələrin müvafiq sənədlərini və hesablaşma qaimələrini təqdim ediblər. Təqsirləndirilən şəxs ona qarşı elan olunmuş ittihamlarla özünü təqsirli hesab etdiyini bildirib. Şahid ifadələri, alqı-satqı müqavilələri və bank köçürmələri, çəklər, mühasibat sənədləri, məhkəmə-mühasibat ekspertizasının rəyləri və digər maddi sübutlar əsasında üzdeyənə sahibkarın törətdiyi cinayət əməlləri tam sübuta yetirilib.

Yasamal Rayon Məhkəməsinin hökmünə əsasən, A.Əliyev 2 il 6 ay müddətinə dövlət və yerli özünüidareetmə orqanlarında rəhbər vəzifə tutmaq hüququndan məhrum olunmaqla 4 il azadlıqdan məhrum edilmişdir.

ELBRUS

“Vergilər” mövzusunda ənənəvi olimpiada

Vergilər Nazirliyi və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin birgə təşkilatçılığı ilə tələbə və magistrantlar arasında ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş «Vergilər» mövzusunda IX ümumrespublika olimpiadada ölkənin 13 ali məktəbindən 300-dək tələbə və magistrant iştirak etmişdir.

Vergilər nazirinin müşaviri Ələkbər Məmmədov qaliblərin mükafatlandırılması məra-

simində qeyd etmişdir ki, bu cür tədbirlərin əsas məqsədi vergi mədəniyyətinin, vergi əxlaqının inkişafına və gənclər arasında yayılmasına, vergi sahəsində biliklərin artırılmasına və təkmilləşdirilməsinə nail olmaqdır. Bildirilmişdir ki, olimpiadanın iştirakçılarının əksəriyyəti sonradan vergi orqanlarına işə qəbul üzrə test imtahanlarında yüksək nəticələr göstərərək, işlə təmin olunurlar.

Olimpiadanın nəticələrinə görə, tələbələr arasında Murad Məmmədov (I yer), Zümrüd

Əliyeva (II yer), İsgəndər Hüseynli (III yer), magistrantlar arasında isə Mədinə Həmidova (I yer), Orxan İsmayilov (II yer), Vüsal Əsədov (III yer) göstərdikləri uğurlu nəticələrə görə qalib elan edilmişlər. Qeyd edək ki, onların hamısı Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin təmsilçiləri olmuşlar.

Birinci yerə sahib olanların müəllimləri də tələbələrinin göstərdikləri uğura görə xüsusi mükafata layiq görülmüşlər.

AYTƏN

Qaliblər dedilər ki...

Mədinə Həmidova: «Magistrantlar arasında qalib olmağım məni çox sevindirir. 95% nəticə göstərdim və bunu böyük uğur hesab edirəm. Sevinirəm ki, müəllimlərimin etimadını doğrulda bildim».

Orxan İsmayilov: «Magistrantlar arasında 92% göstərici ilə 2-ci yeri tutdum. Təbii ki, bilik yarışmasında seçilənlərdən biri olduğuma çox sevinirəm. Çünki kifayət qədər savadlı rəqiblərim vardı və onların içərisindən ikinci olmaq böyük uğurdur. Əldə etdiyim uğurun gələcək karyerama da böyük təsiri olacağına ümid edirəm».

Murad Məmmədov: «Olimpiadanın bakalavr pilləsində təhsil alan tələbələr arasında qalib oldum. Burada qazandığım uğur gələcəkdə vergi orqanlarında işləmək üçün mənə böyük inam yaradır».

Vergi sistemində çalışanların yarısından çoxu gənclərdir

İşə qəbul 2005-ci ildən dövlət başçısının fərmanına uyğun olaraq TQDK tərəfindən test üsulu ilə keçirilir. Müsahibənin növbəti - müsahibə mərhələsindən müvəffəqiyyətlə keçən namizədlər komissiyanın qərarına əsasən siyahıya daxil edilir və iki il müddətində siyahıda saxlanılır. Sonra isə ehtiyat kadrlar sırasından müvafiq vakant ştat vahidlərinə uyğun təyinat aparılır.

Bildirilmişdir ki, hazırda vergi sistemi əməkdaşlarının 50 faizindən çoxu gənc kadrlardır. Onların arasında öz çalışqanlıq, səriştə və bacarığı nəticəsində qısa müddət ərzində idarə və şöbə rəisləri, rəis müavinləri vəzifələrinə təyinat edilənlər də var. Nazirlikdə kadrların peşə ha-

şə qəbulla bağlı müsahibədən müvəffəqiyyət qazanaraq işlə təmin olunmuş gənc kadrlarla Vergilər Nazirliyində görüş keçirilmişdir. Nazirliyin İnsan Resursları İdarəsinin rəisi Faiq Şahbazov qeyd etmişdir ki, gənc kadrların potensialından düzgün istifadə olunmasına, onların peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasına hər zaman önəm verilir.

Sonda ərazi vergilər idarələrinə təyinat olunmuş gənc kadrlar nazirlik tərəfindən onlara göstərilən etimadla doğrultmaq üçün səylə çalış-

caqlarını qeyd etmişlər.

Xatırladaq ki, 2005-ci ildən indiyədək dövlət vergi orqanlarına işə qəbulla bağlı 10 müsahibə keçirilmiş, bu müsahibələrdə iştirak üçün ümumilikdə 13.500 nəfər müraciət etmiş, onlardan 1834 nəfəri test imtahanı mərhələsində uğur qazanaraq müsahibə mərhələsinə buraxılmış, müsahibələrdə namizədlərdən 1294-ü vakant vəzifələrə uyğun hesab olunaraq ehtiyat kadrlar siyahısına daxil edilmişdir. Bu günə kimi ehtiyat kadrlar siyahısında olan namizədlərdən 1137 nəfəri dövlət vergi orqanlarında işlə təmin olunmuş, 73 nəfər isə kadr ehtiyatından çıxarılmışdır.

A.NƏBİYEVA

Vergi güzəştləri biznesin uzunmüddətli inkişafı üçün vacib amil deyil

Xəbər verdiyimiz kimi, «PricewaterhouseCoopers» ("PwC") və Dünya Bankı (DB) Qrupunun birgə hazırladığı "Paying Taxes 2016" ("Vergilərin ödənilməsi 2016") illik hesabatında Azərbaycan vergilərinin ödənilməsinin asanlıqına görə MDB məkanında ilk yerlərdən birini tutub. Bu günlərdə Bakıda hesabatın regional təqdimatı keçirilib.

«PwC» şirkətinin ölkə üzrə idarəedici partnyoru, vergi eksperti Mövlan Paşayev və layihənin koordinatoru, Böyük Britaniyanın vergi şəffaflığı üzrə meneceri Tomas Deyn hesabatın metodologiyası və nəticələri barədə ətraflı məlumat veriblər. Tədbirdə Azərbaycanın beynəlxalq vergi reytingi cədvəlindəki uğurlu göstəriciləri xüsusi vurğulanıb.

Təqdimatdan sonra Mövlan Paşayev və Tomas Deyn «Vergilər» qəzeti üçün açıqlama veriblər.

yətli dərəcədə təkmilləşdirərək kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı üçün əlverişli vergi mühitinin, eləcə də xarici investisiyaların cəlb edilməsi məqsədilə rəqabətə davamlı vergi rejiminin yaradılması istiqamətində islahatları davam etdirir.

Azərbaycan kimi elektron vergi bəyannamələri və vergi ödənişləri infrastrukturunun inkişafına investisiya qoymuş ölkələr hazırda bu sistemlərin tətbiqindən əhəmiyyətli dərəcədə faydalanır. Vergitutma sahəsində

vergi orqanının göstərdiyi xidmətlər və çəkilən xərclərlə ödənilən verginin optimallığı nəzərə alınmalıdır.

- Vergi dərəcələrinin aşağı olmasının biznesin inkişafında rolu nə dərəcədə əsasdır?

Tomas Deyn: - Vergi dərəcələrinin aşağı olması biznes sektorundan daxil olan ödənişlərin həcmindən çox olması demək deyil. Əsas şərt biznesin səmərəliliyidir. Məsələn, Azərbaycanda sadələşdirilmiş vergi sisteminin əhatəsinin genişlənməsi sahibkarlığın inkişafını stimullaşdırır.

Hazırkı şəraitdə, dünya ölkələrində olduğu kimi, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən şirkətlər də yeni iqtisadi çağırışları nəzərə alaraq vergilərin proqnozlaşdırılması siyasətinə yenidən baxmalıdırlar. Qlobal iqtisadiyyatda baş verən proseslər şirkətlərin iqtisadi rentabilliyinə, gəlirlərinin azalması vergi ödənişlərinə təsir göstərir. Ona görə də əvvəlki dövrlə müqayisədə indi vergi proqnozlarını daha təmkinli və baş verən dəyişikliklərə uyğun müəyyənəndirmək lazımdır. Şirkətlər öz imkanlarını bazarın potensial tələblərinə uyğun şaxələndirməli, vergi öhdəliklərinin necə yerinə yetirilməsini qiymətləndirməlidirlər.

Vergi güzəştlərini biznesin gələcəyi üçün vacib amil hesab etmək olmaz. Vergi güzəştləri heç də həmişə inkişafı stimullaşdıran faktor kimi çıxış etmir. Praktiki olaraq Böyük Britaniyanın təmsilində deyən bilərəm ki, vergi tətiləri bir müddət müəssisələrin inkişafında rol oynadı, amma bu, uzunmüddətli inkişaf üçün əsas vasitə olmadı. Müəssisələr daha sağlam və rəqabətə davamlı olduqda onların gəlirləri artır və vergiləri rahat şəkildə ödəyirlər. Ən başlıca faktor biznes və dövlət, o cümlədən vergi orqanı arasında səmərəli dialoqun qurulması, partnyorluğun möhkəmləndirilməsidir. Bu, biznesin inkişafında, büdcəyə vergi ödənişlərinin həcmində artımında xüsusi rol oynaya bilər. Ümumiyyətlə, vergi qanunvericiliyinin təkmil olması, bu sistemdə aparılan islahatlar şəffaflığın təmin olunmasında da mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

- «Biznesə başlama» göstəricisi xarici investisiya və yeni texnologiyaların axını üçün stimullaşdırıcı təsir göstərən amil kimi dəyərləndirilir. Bu, Azərbaycana xarici sərmayələrin qoyuluşunda hansı təsiri göstərə bilər?

Mövlan Paşayev: Bu göstərici Azərbaycan üçün əlverişli sərmayə mühitinin olmasının bir təkanverici faktoruna sayıla bilər. Xarici sərmayəçilər biznesin qeydiyyatında və fəaliyyətə başlamada vaxt amilinə mühüm önəm verirlər. Azərbaycanın həmin indeks üzrə 7-ci yerdə qərarlaşması ölkənin azad biznesə açıq olduğunu nümayiş etdirir və bunun xarici investisiyalar üçün böyük əhəmiyyəti olacaqdır.

- Hesabat 2014-cü ilin vergi göstəricilərini əks etdirir. Ondan sonrakı dövrdə vergi sisteminin əhəmiyyətli dəyişiklikləri baş verib. Sahibkarlıq sektorunda yoxlamaların dayandırılması, lisenziyaların sayının azaldılması və bir sıra digər tədbirlər növbəti hesabatda ölkəmizin vəziyyətinə hansı təsiri göstərə bilər?

Mövlan Paşayev: Sözsüz ki, islahatlar yeni hazırlanan hesabatda nəzərə alınacaq. Dünya Bankı 2016-cı ildə biznes və vergi indeksləri üzrə metodologiyada bəzi dəyişikliklər etməyi planlaşdırır və Azərbaycanda həyata keçirilən son islahatların bu dəyişikliklərin xüsusiyyətlərinə mütənasib olub-olmadığını həmin ərəfədə söyləmək mümkündür. Amma əminəm ki, sahibkarlıq və vergi sisteminin baş verən dəyişikliklər Azərbaycanın mövqeyinə müsbət təsir edəcək.

Elbrus CƏFƏRLİ

BİR CÜMLƏ - BİR XƏBƏR

«Moody's» beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycanın reytingini «Baa3» səviyyəsində təsdiq edib.

«Azerspace-2» peykinin orbitə çıxarılması barədə «Azərkosmos» ASC ilə Fransanın «Arianespace» şirkəti arasında müqavilə imzalanıb.

2015-ci ilin ötən 11 ayında 5100-ə yaxın sahibkara 211,7 milyon manat güzəştli kredit verilib.

Azərbaycan «Astana Expo-2017» sərgisində iştirak edəcək.

Azərbaycanda tranzit yükdaşımaları prosedurları sadələşdirilib.

2016-cı il üçün ehtiyac meyarının həddi 105 manat məbləğində təsdiq edilib.

BTC kəməri ilə nəql olunan neftin həcmi artıb.

Gələn il Azərbaycanda yaşayış minimumunun məbləği 136 manat təşkil edəcək.

Azərbaycanın mövqeyi yaxşılaşıb

Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqı informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafı üzrə hesabatını açıqlayıb. Respublikamız ötən hesabatla müqayisədə İK texnologiyalarının bir çox sahələri üzrə mövqeyini yaxşılaşdırıb və 67-ci yerdə qərarlaşıb. Mövcud indeksin müəyyənləşməsində İKT-dən istifadə üzrə ölkələrdə dövlət orqanlarının hazırlığı və mövcud imkanları, elektron xidmətlərin tətbiqi vəziyyəti və keyfiyyəti, İKT infrastrukturunu kimi istiqamətlər nəzərə alınıb.

BMT-nin Azərbaycandakı rezident əlaqələndiricisi Atonius Bruk bildirib ki, İKT üzrə göstəricilərin yaxşılaşması ölkədə dövlət-özəl sektor münasibətlərinin və tərəfdaşlığın güclənməsinə şərait yaradacaq, vətəndaşların açıq hökumətə çıxışını asanlaşdıracaq, respublikada elektron cəmiyyət qurulduğuna möhkəmləndirilməsini təmin edəcək.

Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin İnformasiya cəmiyyətinin inkişafı şöbəsinin müdiri İsfəndiyar Əliyev sözlərinə görə, hesabatlarda diqqət çəkən əsas məqamlardan biri elektron vasitələrin tətbiqi məsələsidir: «Azərbaycanda «Elektron hökumət»in tətbiqi bu istiqamətdə mühüm dönüş yaradıb. İndiyədək bu sahədə əhəmiyyətli işlərin görülməsi dövlət orqanlarının e-hökumət portalına inteqrasiyasını sürətləndirib, nəticədə elektron sənəd dövriyyəsi genişləndi. Elektron xidmətlərin «bir pəncərə» prinsipi əsasında təşkilinin təmin edilməsi məqsədilə www.e-gov.az vahid elektron hökumət portalının yaradılması dövlət orqanlarının bir sistemə inteqrasiyasının sürətlənməsinə tökan verib. Bu istiqamətdə əsas tədbirlərdən biri elektron imza siste-

İKT Fondunun fəaliyyətə başlaması, kosmik peykin imkanlarından səmərəli istifadə yeni uçuşların qazanılacağından xəbər verir. «Azərbaycan Respublikasında informasiya cəmiyyətinin inkişafına dair 2014-2020-ci illər üçün Milli Strategiya» İKT sektorunu qarşıdakı dövrdə inkişafı üçün güclü zəmin yaradır. Sənəddə İKT ilə bağlı digər başlıca hədəflərə bunlar daxildir:

- yeni innovativ layihələrin həyata keçirilməsi;
- İKT xidmətlərinə çıxışın asanlaşdırılması;
- investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması;
- investorların maraqlarının təmin edilməsi;
- birgə layihələrdə iştirak üçün imkanların genişləndirilməsi;
- ixrac strategiyasının stimullaşdırılması.

Strategiyaya əsasən, 2020-ci ilədək bu sektorun həcmində 4-4,5 dəfə genişləndirilməsi və iqtisadi potensialının gücləndirilməsi, innovativ, rəqabətqabiliyyətli və ixracəyənli İKT potensialının formalaşdırılması nəzərdə tutulur. Ölkədə yüksək texnoloji məhsul

- Azərbaycanın vergi sisteminə həyata keçirilən islahatları necə qiymətləndirərdiniz?

Tomas Deyn: - «Paying Taxes 2016» hesabatında göstəriləyi kimi, Azərbaycanda son illər vergi sisteminə həyata keçirilən islahatlar - ƏDV depozit hesabının tətbiqi, bəyannamələrin elektron formada təqdim edilməsi, vergilərin elektron formada ödənişi, fiziki və hüquqi şəxslərin qeydiyyatının real vaxt rejimində aparılması və digər yeniliklər yüksək reytingin əldə olunmasında mühüm rol oynayıb.

Araşdırmalara əsasən, bir şirkətdə ümumi vergi dərəcəsi orta hesabla kommersiya gəlirinin 40,8%-ni təşkil edir ki, bu da əvvəlki ilin göstəricisi ilə müqayisədə cəmi 0,1% aşağıdır. Belə bir şirkət il ərzində 25,6 dəfə vergi ödənişi aparır və qanunvericiliyin tələblərinə riayət etmək üçün 261 saat (əvvəlki illə müqayisədə iki saat az) vaxt sərf edir. Hazırkı araşdırmanın əhatə etdiyi 10 illik dövr ərzində elektron vergi bəyannamələri və vergi ödənişləri sisteminin tətbiqi sayəsində bütün dünyada vergi qanunvericiliyinin tələblərinə riayət etmək üçün sərf olunmuş vaxt orta hesabla 61 saat, və vergi ödənişlərinin sayı isə 8,2 dəfə azalıb. Elektron vergi bəyannamələri, əvvəlki kimi, vergi inzibatchılığının sadələşdirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır.

2014-cü ildə dünyada orta ümumi vergi dərəcəsinə cüzi azalma baş verib, lakin regionlar və dövlətlər səviyyəsində bu göstərici fərqli olub. Afrika, Mərkəzi Asiya, Şərqi Avropa və Yaxın Şərqdə ümumi vergi dərəcəsi bir sıra vergi dərəcələrinin yüksək olmasına görə artıb, həmçinin həyata keçirilən 30 islahat şirkətlərin daha az xərc hesabına vergi ödənişləri aparmasını təmin edib. 2014-cü ildə dünyada ümumi vergi dərəcəsi 46 ölkədə artıb, 41 ölkədə isə azalıb.

Azərbaycanda araşdırma aparılan şirkət il ərzində 7 dəfə vergi ödənişləri aparır, öz vergi öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün 195 saat sərf edir, onun ümumi vergi dərəcəsi isə 39,8% təşkil edir.

Mövlan Paşayev: - Vergi inzibatchılıq və qanunvericiliyi sahəsində islahatlar aparılan ölkələr öz iqtisadiyyatlarının dayanıqlı və uzunmüddətli inkişafı üçün zəmin yaradır. Azərbaycan özünün vergi sisteminin əhəmiyyətli

kompleks və xərc tələb edən prosedurlar ilə səciyyələnən aşağı gəlirli ölkələrin vergi qanunvericiliyinin tələblərinə riayət edilməsinə sərf olunan vaxt və vergi ödənişlərinin sayının azaldılması üzrə göstəriciləri daha aşağı olub.

- «Doing Business 2016» hesabatında Azərbaycanın göstəricilərinə də xüsusi diqqət ayrılır. Dünya Bankı daha yaxşı nəticələr əldə olunması üçün hansı addımların atılmasını məqsəduyğun hesab edərdi?

Tomas Deyn: - Mən öz ölkəmin - Böyük Britaniyanın təcrübəsinə əsasən deyən bilərəm ki, «Doing Business» hesabatları nəşr olunduqdan sonra bizdə yaradılan rəsmi işçi qrupu hesabatı dərindən təhlil edərək həm nailiyyətləri, həm də çatışmazlıqları öyrənir. Dövlət qurumları ilə biznes nümayəndələri arasında açıq dialoq əsasında hansı sahələrdə hansı işlərin aparılmasının yolu müəyyənəndirilir. Dünya Bankı bu məsələdə Azərbaycana tövsiyə verə bilməz, amma düzgün təcrübədən istifadəni faydalı hesab edir.

- Cənab Tomas, vurğuladınız ki, vergilərin sayının az olması hesabatda vergi indekslərinin müəyyən olunmasına təsir edən faktorlardan biridir. Azərbaycanda bəzi vergi növlərinin birləşdirilməsi zəruri sayıla bilərmi?

Tomas Deyn: - Bir çox ölkələrdə son illərdə bəzi vergi növlərinin birləşdirilməsi nəticəsində vergilərin sayında azalmalar baş verib. Mərkəzi Asiyada və Şərqi Avropanın bəzi ölkələrində vergilərin sayı 5-7 arasındadır. Məsələn, hesabatda ən yaxşı yerlərdə qərarlaşmış ölkələrdə 5 növ vergi var.

Hər bir ölkənin vergi sisteminə olan özünəməxsus xüsusiyyətlər dərindən araşdırılmalıdır. Ümumiyyətlə, verginin məqsədinə baxmaq lazımdır. Elə vergi növləri var ki, onları birləşdirmək olar. Avropanın bəzi ölkələrində korporativ vergi tətbiq edilir, bunu da nəzərdən keçirmək mümkündür. Amma bunu bütün vergilərə aid etmək olmaz. Çünki elə vergilər var ki, onların bəyannaməsini tərtib etmək, vergi orqanına göndərmək asan olmur. Xüsusilə də vergi administrasiyasının əməkdaşları üçün bu prosesi tənzimləmək çətinlik yarada bilər. Bəzi vergilərin büdcə yığımlarında çəkisi o qədər də yüksək deyil, bu halda

minin istifadəyə verilməsi olub. E-imzanın tətbiqi artıq bütün dövlət qurumlarının elektron xidmətlər göstərməsində baza rolunu oynayır və yeni e-xidmətlər üçün əlverişli şərait yaradır.

Mütəxəssisin fikrincə, Azərbaycan 2020-ci ilədək İKT-nin inkişafı ilə bağlı tədbirləri daha da sürətləndirməyi və gələcək iqtisadi inkişafın əsas istiqamətlərindən biri kimi informasiya texnologiyaları sektorunun iqtisadiyyatda payının artırılmasını hədəf seçib. Hazırda İKT infrastrukturunun vəziyyəti, texnologiyalar parkının yaradılması,

istehsalı, İKT məhsullarının ixrac potensialının artırılması, müxtəlif təşviqədi tədbirlərin həyata keçirilməsi planlaşdırılır.

2016-cı ildə dövlət idarəçiliyində müasir prinsiplərin gücləndirilməsi məqsədilə informasiya və kommunikasiya texnologiyalarından istifadə genişləndiriləcək, «E-hökumət» programına inteqrasiya olunan dövlət orqanlarının, onların göstərdikləri elektron xidmətlərin sayı və onlayn rejimdə göstərilən xidmətlərin çeşidi artırılacaq.

E.CƏFƏRLİ

Dələduzluq edən şəxs saxlanılıb

ANS PRESS-in məlumatına görə, Asmara polisi Cəlilabad rayonunun Uzuntəpə kənd sakini, üç il ərzində bir qrup rayon sakini dələduzluq yolu ilə aldadaraq onlardan külli miqdarda pul mənimləmiş Əzizəğa Abasəli oğlu Ablaşovu saxlayıb. İstintaq

zamanı onun başqa cinayət əməlləri ilə yanaşı, özünü vergi işçisi kimi təqdim edərək iş adamlarından rüşvət tələb etdiyi də müəyyən olunub.

Saxlanılan şəxs polisə ifadəsində dələduzluq əməlləri törətdiyini etiraf edib.

Mehdi Babayev

«Professional MÜHASİB» jurnalının baş redaktoru, audit üzrə mütəxəssis

Audit

Şou-biznesə aid fəaliyyətlərlə məşğul olan şəxslərin vergiyə cəlb edilməsi (gəlir və xərclərinin təhlili)

Hörmətli oxucular, şou-biznesə aid fəaliyyətlərlə məşğul olan müğənnilərin (müğənniliklə məşğul olan fiziki şəxslərin) xərcləri barədə qısa təhlillərini davam etdiririk. Bu dəfə müğənnilərin sahibkarlıq fəaliyyəti zamanı çəkdiyi reklam xərclərinə toxunaçağıq.

Reklam xərcləri - müğənninin çəkdiyi xərclər arasında önəmli yer tutur. Yeni fəaliyyətə başlayan, eləcə də yeni konsertlər təşkil etmək istəyən müğənnilərin reklama daha çox ehtiyacı yaranır. Xüsusilə, bayramlar öncəsi müştərilərin əyləncə obyektlərinə cəlb edilməsinin gücləndirilməsi və müştəri axını artırmaq məqsədilə müğənnilər müxtəlif formalarda reklam olunurlar. Bəzən belə reklamlara obyektin sahibi ilə təşkil olunan birgə reklamlar da demək olar. Bu halda obyektin və ya müğənninin payına düşən hissəni təyin etmək çətin olsa da, dolayısı ilə müğənnilər kifayət qədər reklam edilirlər. Hətta müğənni özünün xəbəri olmadan və ya özü xərc çəkmədən də reklam edilə bilər. Müğənninin birbaşa sahibkarlıq fəaliyyətində reklamlara əlaqədar xərcləri aşağıda göstərilən (lakin bunlarla məhdudlaşdırılmayan) istiqamətlərdə ola bilər:

- *Keçirilməsi nəzərdə tutulan solo konsertləri və ya müğənniyə aid olan hər hansı digər formada məhni təqdimatları üçün, həmçinin satış buraxılacaq klip və ya səsli məhni diskləri barədə (ümumilikdə müğənnilik fəaliyyəti ilə bağlı) elektron reklam çarxlarının və ya digər təsviri reklam məhsullarının hazırlanması xərcləri.* Müğənni öz fəaliyyətinin reklamının hazırlanması üçün peşəkar reklam istehsalçılarna müraciət etməli olur. Qanunla bu əməliyyatlarda müğənni sifarişverəndir, yəni reklamvericidir (reklam obyektinin reklamının yaradılmasını, istehsalını, yayımını sifariş edən, maliyyələşdirən və reklamın məzmununu təyin edən şəxsdir), reklam məhsulunu hazırlayan isə icraçdır, yəni reklam istehsalçısıdır (məlumət reklam formasında yayımlamaq üçün bütövlüklə, yaxud qismən hazırlayan şəxsdir). Reklam istehsalçıları hüquqi və ya fiziki şəxs ola bilər. Reklamın hazırlanması üçün fiziki şəxs (fərdi sahibkar) və ya hüquqi şəxs qismində fəaliyyət göstərən reklam istehsalçısı ilə müğənni arasında reklam xidmətlərinin göstərilməsi müqaviləsi bağlanıla bilər. Müğənni aldığı bu xidmətlərin övəsi olaraq ödədiyi xidmət haqqı üçün kassa mədaxil orderini və ya mədaxil qəbzini, həmçinin xidmətlərin təhvil-təslim edilməsi üçün akt tərtib olunaraq özünə təsdiq üçün təqdim etməsinə reklam istehsalçısından tələb etməlidir ki, reklamın hazırlanması xərclərinin sənədləşdirilməsi təmin olunsun.

- *Hazırlanmış elektron reklam çarxlarının və digər reklam məhsullarının televiziya və radiolarda, həmçinin lövhə reklamçılarında reklam məqsədilə yayılması (efirə verilməsi və təsvir olunması) xərcləri.* Müğənninin fəaliyyəti ilə bağlı (məsələn, konsertinin, klipinin) hər hansı reklamı (elektron reklam çarxı və ya lövhə təsviri) hazırlandıqdan sonra növbəti mərhələ həmin reklamın yayılmasıdır. Reklamın yayılması əsasən reklam yayıcıları (reklamı qanunda nəzərdə tutulmuş qaydada, müxtəlif forma, üsul və vasitələrlə yayımlayan şəxslər) tərəfindən həyata keçirilir. Müğənnilər reklam yayıcıları kimi ən çox TV və radio şirkətlərinə və nüfuzlu KİV redaksiyalarına, bəzən də lövhə reklamçılara müraciət edirlər. Reklam yayıcıları isə müğənniyə məxsus hazır reklam məhsullarını əlverişli olan vasitələrdən istifadə etməklə yayırlar. Məsələn, reklamların yayılması TV və radio şirkətlərində efir vasitəsilə, KİV redaksiyalarında qəzet, jurnal vasitəsilə, informasiya agentliklərində elektron portallar vasitəsilə, lövhə reklamçıları tərəfindən küçə reklamı lövhələrində həyata keçirilir. Hazırlanmış reklamın (reklam məhsullarının) yayılması üçün fiziki şəxs (fərdi sahibkar) və ya hüquqi şəxs qismində fəaliyyət göstərən reklam yayıcıları (TV-radio şirkətləri, KİV-lər, lövhə reklamçıları) ilə müğənni arasında xidmət müqaviləsi bağlanıla bilər. Müğənni reklamın yayılması, yəni yayım xidmətlərinin övəsi olaraq ödədiyi haqq (pul) üçün hesab-faktura, kassa mədaxil orderi və ya mədaxil qəbzini, həmçinin xidmətlərin (yayımın) təhvil-təslim edilməsi üçün akt tərtib olunaraq özünə təsdiq üçün təqdim etməsinə reklam yayıcısından tələb etməlidir ki, reklamın yayılması xərclərinin sənədləşdirilməsi təmin olunsun. Bəzən müğənnilər reklam proseslərini (reklamın yaradılması, hazırlanması və yayılmasını) bütövlükdə həyata keçirmək üçün reklam agentlərinə müraciət edirlər. Müğənniyə xidmət göstərən reklam agentləri fiziki şəxs olduqda, həmin fiziki şəxslə mülki-hüquqi müqavilə bağlanması üçün VÖEN-in və şəxsiyyət vəsiqəsinin surətini alması tövsiyə olunur. VÖEN-i olan fiziki şəxslərlə müvafiq xidmətlərin göstərilməsinə dair müqavilələrin bağlanması hüquqi baxımdan tam düzgün hesab edilir. Lakin VÖEN təqdim etməyən və ya vergi orqanlarında sahibkarlıq fəaliyyətinin göstərilməsi üçün uçota alınmayan «reklam agent» olan fiziki şəxs mülki-hüquqi müqavilə bağlamaqla müğənniyə xidmət göstərsə, reklam agentini qanunsuz sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxs kimi məsuliyyət daşıyır və müğənni belə fiziki şəxslər barədə Vergi Məcəlləsinin 73-cü maddəsinin tələbinə uyğun olaraq vergi orqanına məlumat verməli və belə şəxslərə ödəmələr aparması və ödəmə mənbəyində vergi tutması barədə ödəmə mənbəyindən tutulan vergi bəyannaməsi təqdim edilməlidir.

- *Televiziya və radiolarda reklam məqsədilə kliplərin və ya səsli məhnlərin tam yayımı xərcləri.* Müğənni məhni kliplərindən ibarət hazırladığı diskin satışının stimullaşdırılması məqsədilə bir və ya bir neçə seçilmiş məhni klipini TV efirində sifarişlə yayımlaya bilər. Həmçinin, müğənni səsli formada məhnlər yazılan SD diskinin satışının stimullaşdırılması məqsədilə bir və ya bir neçə seçilmiş məhnlərin səsəndirilməsini radionun efirində sifarişlə yayımlandıra bilər. Müğənni bunları sifariş verməklə, yəni TV və ya radio ilə bağlanılan müvafiq müqavilə çərçivəsində həyata keçirirsə, belə müqavilə ilə çəkilən xərcləri reklam xərcləri kimi tanımaq olar.

- *PR və afişaların hazırlanması xərcləri.* Müğənninin bilavasitə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı informasiya agentliklərində və mətbu nəşrlərdə PR xarakterli məlumatların, həmçinin fotolarının dərc edilməsi xərcləri, konsert və ya müğənniyə aid olan hər hansı digər formada məhni təqdimatları üçün afişaların hazırlanması və xüsusi ayırılmış yerlərə yapışdırılması xərclərinə buna aid etmək olar.

- *Mətbuat konfranslarının keçirilməsi xərcləri.* Satış nəzərdə tutulan məhni kliplərinin ilkin təqdimatları üçün mətbuat konfranslarının keçirilməsi, bununla əlaqədar konfrans iştirakçıları üçün dəvətnamə, press-revizlərin və bukletlərin hazırlanması, konfrans zamanı kirayəsi və digər aidiyyəti xərcləri buna aid etmək olar.

QEYD: Yuxarıda sadalanan və ya hər hansı digər reklam xərcləri o halda vergi məqsədli xərc hesab edilə bilər ki, həmin xərclər müğənninin bilavasitə sahibkarlıq fəaliyyətinə aid olan gəlirlərinin əldə edilməsi ilə bağlı olsun.

Davamı növbəti sayımızda

E-xidmətlərin tətbiqi vergi gəlirlərinin kəskin artmasına səbəb olub

Əziz oxucular, ölkəmiz vergi sistemində elektron xidmətlərin tətbiqinə görə qabaqcıl təcrübə əldə etmişdir və bu, beynəlxalq hesabatlarda da xüsusi qeyd olunur. Qəzetimizdə Azərbaycanın vergi sistemində tətbiq olunan elektron xidmətlər, bu xidmətlərin yaratdığı imkanlar, ən əsası isə vergi daxilməllərinə müsbət təsiri ilə bağlı silsilə yazılar veririk. Təqdim etdiyimiz yazı isə postsovet məkanını təmsil edən ölkələrdən birinin – Estoniyanın təcrübəsini əks etdirir.

2015-ci ilin ilk 9 ayında ötən illə müqayisədə e-xidmətlərin geniş tətbiqi nəticəsində Estoniya şirkətləri tərəfindən ƏDV məbləği əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 125 milyon avro artıq olmuşdur. Vergi və Gömrük Şurasının baş direktoru Marek Helm son nailiyyətlər və yeniliklərin nəticələri barədə məlumat verir.

Estoniya Vergi və Gömrük Şurasının elektron xidmətlərin tətbiqinin unikalığı və üstünlüyü ondan ibarətdir ki, dünyanın digər qurumları ilə müqayisədə bu xidmətlər «bir pəncərə» prinsipi əsasında həyata keçirilir. Bu yenilik «log in» vasitəsilə vergi və gömrük xidmətlərinə vahid çıxış əldə etmək imkanı yaradır.

Son yeniliklər daha çox məsulisələrin məşğulluq reyestri və min avrodan artıq hesab-fakturalar üzrə əməliyyatların təqdim edilməsi üçün yaradılmışdır. İlin əvvəlində gəlir və sosial vergi bəyannamələri üzrə yeniliklər olmuşdur. Bu o deməkdir ki, hazırda sistem ilkin məlumat əsasında vergi öhdəliklərini də hesablamaya qadirdir. İstifadəçilər vergi bəyannamələrini e-ETCA proqramı vasitəsilə öz şəxsi kompüterlərinə yükləyə bilirlər. Siste-

min bir neçə dildə olması isə ölkə iqtisadiyyatına sərmayələrin yatırılması baxımından müsbət nəticə verir. Vergi və Gömrük Şurasının məlumatlarına görə, əməliyyat məlumatları təqdim etmək üçün tələblər gözlənilən ilkin proqnozdan (30 milyon avro) ən azı 80 milyon avro çoxdur.

Tətbiq olunan yeniliklər biznes mühitinə müsbət təsir göstərməklə yanaşı, bundan hökumət və şirkətlərdə də faydalanacaq. E-xidmətlərdə mövcud olan milli məlumat bazasından istifadə olunacaq. Bunun nəticəsində təqdim olunan xidmət istifadəçilərin vaxtına qənaət etməyə imkan verəcək və işçilərin fəaliyyətini daha da asanlaşdıracaq.

Məşğulluq reyestri son ildə vergi gəlirlərini ən azı 11,8 milyon avro məbləğində artırmışdır. Əldə nağd pul kütləsinin olması müəyyən risklərə gətirib çıxarır. Məsələn, xaricdə keçirilən tədbir təşkilatçıları artıq işçilərin qeydiyyatı alınması tələbini irəli sürürlər. Məşğulluq reyestrinin yaradılması özünü tamamilə doğrultmuş və əhaliyə göstərilən xidmətlərdən bir sıra agentliklər istifadə edir. Hətta işçiləri özlərini bu sistemin tərkib hissəsi hesab edir və qeydiyyatın fay-

dasını görürlər. Elə hallar olmuşdur ki, işçilər Vergi Şurasının əməkdaşları ilə əlaqə saxlayaraq onların sistemə girişinin olub-olmaması ilə bağlı sorğu göndərirlər.

Estoniyanın elektron məkanı

E-xidmətlərin inkişafı nəticəsində 2009-cu illə müqayisədə vətəndaşlar tərəfindən Estoniyanın Vergi və Gömrük Şurasına canlı müraciətlərin sayı 60 faiz azalmışdır. Ölkə əhalisi daha çox sadə və kağızsız əməliyyatlardan istifadə edir. Buraya bir neçə dəqiqə vaxt tələb edən bank köçürmələri və vergilərin ödənişi də daxildir. Bu cür xidmətlərin səlahiyyətli orqanlar tərəfindən əhali üçün asanlaşdırılmasından və informasiya texnologiyalarından geniş istifadə olunmasından yüksək gözləntilər var. E-xidmətlərdən, əsasən, biznes dairələrində istifadə edilir. Biznes idarəçiliyi ilə məşğul olmayanlar isə Vergi və Gömrük Şurasına ildə bir və ya iki dəfə müraciət edə bilirlər. Avropa Birliyinin vergi orqanları ilə şura arasında sıx əməkdaşlıq mövcuddur. Lakin mövcud qanunvericiliyə görə, məlumat mübadiləsinin aparılması hələ lazımı səviyyədə deyil. Fərdi işlərlə bağlı gündəlik məlumat mübadiləsi xüsusilə şifrlənmiş təhlükəsiz e-mail vasitəsilə həyata keçirilir.

Saxtakarlıq əməliyyatlarının daha tez müəyyən edilməsi üçün effektiv e-şəbəkələrin yaradılmasına dair real imkanlar mövcuddur. Bu, digər vergi orqanlarının sistemlərindən zəruri məlumatların bir-başına əldə olunmasına imkan verəcəkdir. Bu imkanların yara-

dılması üçün qanunvericiliyə dəyişikliklərin edilməsi və vergi orqanları arasında müvafiq müqavilələrin bağlanması zəruridir.

Avropa İttifaqının üzv ölkələri arasında əməkdaşlıq və saziş bazasında avtomatik informasiya mübadiləsi sahəsində bir öhdəliyə çevrilmiş və bu ildən beş kateqoriya üzrə müvafiq məlumatların mübadiləsi məcburi olmuşdur: işçilərə kompensasiya və rəhbər kadrlara mükafatların ödənilməsi, həyat sığortası növləri, təqaüd, mülkiyyət və əmlakdan əldə olunan gəlir. Bundan əlavə, maliyyə hesabları sahəsində ABŞ-ın Daxili Gəlirlər Xidməti ilə məlumat mübadiləsinə başlanılmışdır. Bu növ məlumat mübadiləsi 2017-ci ilədək AB-nin və İƏİT-in üzvü olan bütün ölkələrdə tətbiq olunacaqdır.

Gələcəkdə gözlənilənlər

Vergi ofisinin elektron xidmətlərinin keyfiyyətinə ən böyük töhfə e-ETCA proqramıdır. Bir neçə il əhəmiyyətli dərəcədə bir proqram vergi hesab-fakturasının təqdimolunma prosesini daha da asanlaşdırır, adi əməliyyatlar «smart» e-cihazların köməyi ilə həll edilə bilər və hesab-fakturaların təqdimatı prosesində real vaxt rejimində yardım funksiyası həyata keçirilir. Artıq bir sıra innovativ yeniliklər başa çatmaq üzrədir. Məsələn, istifadəçilərə internet vasitəsilə alınan mallara görə bəyannaməni əldə etmək imkanı verən yeni proqram təchizatı sınaqdan keçirilir. Bundan başqa, 2015-ci ilin ortalarında başa çatmış layihə vergi ödəyiciləri tərəfindən vergi və gömrük orqanlarına elektron qaydada qeydiyyat üçün orizlərin təqdim olunmasına və silinməsinə imkan verir.

«e-Estoniya.com» saytının materialı əsasında hazırladı: **Fərrux KƏRİMOV,** Vergilər Nazirliyi Aparatının protokol bölməsinin əməkdaşı

vergi təqvimini

DEKABR						
I	II	III	IV	V	VI	VII
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Qeyd: Verginin ödənilmə və bəyannamənin verilmə müddətinin sonuncu günü təqvimdə göy rənglə seçilmişdir. Həmin gün istirahət və ya bayram gününə düşdüüyü halda, növbəti iş gününə keçirilmişdir.

Ödənilən vergi:

22 dekabr - «(1-1)», «3», «4», «7», «8», «10.1», «10.2» və «10.3».

«(1-1)» - **Gəlir vergisi (xüsusi notariuslar üzrə):** Xüsusi notariusların gəlir vergisi üzrə hesabat dövrü rübdür. Xüsusi notariuslar tərəfindən hər ay ərzində aparılan notariat hərəkətlərinə, habelə notariat hərəkətləri ilə əlaqədar göstərilən xidmətlərə görə alınan haqlardan (xərclər nəzərə alınmadan) 10 faiz dərəcə ilə gəlir vergisi hesablanmalı, hesablanmış vergi məbləği isə növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilməlidir.

«3» - **Əlavə dəyər vergisi:** ƏDV üzrə hesabat dövrü təqvim ayı sayılır. ƏDV ödəyən vergi ödəyicisi ƏDV-nin bəyannaməsinin hər hesabat dövrü üçün, hesabat dövründən sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq, qeydiyyatda olduğu vergi orqanına

nına verir və vergini dövlət büdcəsinə ödəyir.

«4» - **Aksiz vergisi:** Aksizlər üzrə hesabat dövrü təqvim ayıdır. Aksizli mallar istehlak edildikdə hər hesabat dövrü üçün vergi tutulan əməliyyatlar üzrə aksizlər hesabat dövründən sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödənilməli və vergi orqanına bəyannamə verilməlidir.

«7» - **Yol vergisi** üçün hesabat dövrü təqvim ayı sayılır. Azərbaycan Respublikasının ərazisində avtomobil benzininin, dizel yanacağına və maye qazın istehlakı ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslər yol vergisini aylıq olaraq hesablayır və hesabat ayından sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq «Yol vergisinin bəyannaməsi»ni vergi orqanına təqdim et-

məklə vergini dövlət büdcəsinə ödəyirlər.

«8» - **Mədən vergisi:** Mədən vergisi üzrə hesabat dövrü təqvim ayı sayılır. Mədən vergisinin ödəyicisi hesabat ayı üçün faydalı qazıntıların çıxardığı aydan sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq vergini ödəyir və bəyannamə verir. Yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə mədən vergisi yerli (bələdiyyə) büdcəyə ödənilir və bələdiyyələrə mədən vergisinin bəyannaməsi verilir. Yerli əhəmiyyətli tikinti materiallarına kəpik-kirəmit gilləri, tikinti qumları, çinçil xammalı aid edilir.

«10.1» - **Muzdlu işlə əlaqədar ödəmə mənbəyində tutulan vergi:** Muzdlu işləyən fiziki şəxslərə ödəmələr verən hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar muzdlu işləyən fiziki şəxslərin hesablanmış aylıq gəlirlinə gəlir vergisini hesablamalı və hesablanmış məbləği növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödəməlidirlər.

«10.2» - **Ödəmə mənbəyində tutulan digər vergilər:** Hüquqi şəxslər və fərdi sahibkarlar qeyri-dövlət pensiyaları və ödəmə mənbəyində vergiyə cəlb olunan digər ödəmələri verən bu gəlirlərdən vergini tutmalı, tutulmuş məbləği gəlirlin ödənilməsi rübdən sonrakı ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə köçürməlidirlər.

«10.3» - **Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildikdə ödəmə mənbəyində tutulan vergi:** Hayatın yığım sığortası və pensiya sığortası üzrə bağlanmış sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığorta haqları ödəyən sığortaçılar fiziki şəxslərin hesablanmış aylıq gəlirlinə gəlir vergisi hesablamalı və hesablanmış vergini növbəti ayın 20-dən gec olmayaraq dövlət büdcəsinə ödəməlidirlər.

DAHA ZƏNGİN MƏLUMAT!

VERGİLƏR NAZİRLİYİ, İQTİSADİYYAT VƏ SƏNAYE NAZİRLİYİ, MALİYYƏ NAZİRLİYİ, ƏDLİYYƏ NAZİRLİYİ, ƏMƏK VƏ ƏHALİNİN SOSIAL MÜDAFİƏSİ NAZİRLİYİ, DÖVLƏT GÖMRÜK KOMİTƏSİ, DÖVLƏT SOSIAL MÜDAFİƏ FONDU

beynəlxalq panoram

Latviya həmrəylik vergisinin tətbiqini planlaşdırır

Hökumət 2016-cı ilin yanvarından ölkədə həmrəylik vergisinin tətbiqi ilə bağlı qərar qəbul edib. Sahibkarların kəskin etirazla qarşıladığı bu vergini məcburi sosial sığorta ödəmələrinin yuxarı həddindən çox olan əməkhaqqı məbləğinə tətbiq etmək planlaşdırılır. Latviya Maliyyə Nazirliyi yeni verginin yüksək gəlir əldə edənlərə tətbiqi ilə bağlı şərh verərək bildirib ki, cari ildə yuxarı hədd 48.600 avro təşkil edib, bu isə ay ərzində orta hesabla 4000 avrodan çoxdur. Növbəti ildə bu göstərici bir qədər də yüksək olacaq. Əməkhaqqının bu hissəsinə verginin dərəcəsi sosial sığorta ödəmələrinin dərəcəsi ilə (34,09%) eyni olacaq. Verginin 23,59%-ni işəgötürənlər, 10,5%-ni isə işçilər ödəyəcək. Beləliklə, Latviyada 800.000 nəfər işləyən vətəndaşın yalnız 4700 nəfəri (aylıq əməkhaqqı 4000 avrodan yuxarı) həmrəylik vergisi ödəyəcək. Ha-

zırda Latviyada əməkhaqqına sosial verginin maksimal həddi müəyyən edilib. Buna görə də minimal maaş alan şəxslərlə 8000 avrodan çox qazanan vətəndaşların vergi yükü, demək olar ki, fərqlənmir. Həmrəylik vergisi bu ziddiyyəti aradan qaldıracaq. Yeni verginin tətbiqi nəticəsində 2016-cı ildə büdcəyə 40,9 milyon avro əlavə vəsaitin daxil olacağı gözlənilir.

Latviya Sənaye-Ticarət Palatasının bildirdiyinə görə, Maliyyə Nazirliyinin hazırladığı və hökumətin təsdiq etdiyi büdcə gəlirlərinin artımı üzrə təkliflər çıxış yolu deyil və işçi qüvvəsinə vergi yükünü artırır. «Lattalecom» telekommunikasiya şirkəti isə bəyan edib ki, həmrəylik vergisinin tətbiqi şirkət üçün milyonlarla avro əlavə xərcə səbəb olacaq. Buna görə də şirkət işçilərin sayını əhəmiyyətli şəkildə azaltmalı və xidmətlərə qiymətləri artırmaq məcburiyyətində qalacaq.

Yaponiyanın vergi sistemi: mənfəət vergisi

Son statistik məlumatlara əsasən, Yaponiyada ümumi vergi daxilolmaları 430,9 mlrd. dollar, vergi daxilolmalarının ÜDM-ə nisbəti 8,9% təşkil edir. 65.685 min vergi ödəyicisi olan bu ölkədə vergi ödəyicilərinin əhalinin sayında xüsusi çəkisi 51,5%-dir.

Yaponiyada mənfəətdən vergitutmanın klassik sistemi tətbiq olunur. Mənfəət müəssisə səviyyəsində mənfəət vergisinə cəlb olunduqdan sonra xalis mənfəət bölüşdürmələri səhmdarlara çatdırılarkən bir daha vergiyə cəlb olunur. Lakin rezident müəssisələrdən əldə edilən dividendlər müəyyən şərtlərlə tam və qismən vergidən azad oluna bilər. Bir sıra qeyri-rezident müəssisələrdən alınan dividendlər «Xarici dividend istisna» qaydalarına əsasən, 95% və ya tam şəkildə vergidən azad oluna bilər. Fərdi səhmdarlara alınmış dividendlərə görə güzəştli tətbiq edilə bilər.

Vergi ödəyiciləri

Mənfəət vergisi həm rezident, həm də qeyri-rezident müəssisələrdən, həmçinin müəyyən növ traslardan tutulur. Dövlət müəssisələri mənfəət vergisindən tamamilə azaddır, dövlət faiz korporasiyalarının yalnız mənfəət əldə edilən fəaliyyətdən başqa digər gəlirləri mənfəət vergisinə cəlb olunmur. Hüquqi şəxs statusu olmayan müxtəlif növ ortaqlıqlar vergi məqsədləri üçün şəffafdır.

Vergiye cəlb olunan gəlir

Adi qaydada rezident müəssisələr bütün dünya üzrə əldə etdikləri gəlirlərə görə mənfəət vergisinə cəlb olunurlar. Yaponiyada daimi nümayəndəlik vasitəsilə fəaliyyət göstərən qeyri-rezident müəssisələr isə yalnız Yaponiya mənbəyindən əldə etdikləri gəlir üzrə vergiyə cəlb olunurlar. Gəlirlərin bütün növləri eyni hesab edilərək vergitutma məqsədləri üçün cəmlənir və eyni dərəcə ilə vergiyə cəlb olunur. Vergi, adətən, illik mənfəət müəyyən edildikdən sonra Yaponiyada qəbul olunmuş ümumi mühasibat qaydalarına uyğun olaraq zərərlər çıxıldıqdan sonra qalan fərqə əsasən hesablanır.

Gəlirdən çıxılan xərclər

Ümumi sahibkarlıq xərcləri tamamilə və istisnasız olaraq sahibkarlıq məqsədilə xərclənmişdirsə, gəlirdən çıxılır. Xidmətlərə görə əvvəlcədən ödənilmiş xərclər həmin xərclər ödənilmədiyi və məbləğ qiymətləndirilə bildiyi halda gəlirdən çıxılır.

Dividendlər bəzi istisnalarla gəlirdən çıxılmır. Bu istisnalara «tokutei mokuteki kaisha» («Yapon Aktivlərin likvidləşdirilməsi» qanunu üzrə yaradılmış müəssisə) tipli müəssisələrdən alınan dividendlər misal ola bilər. Müəyyən tə-

Xarici ölkələrin təcrübəsi

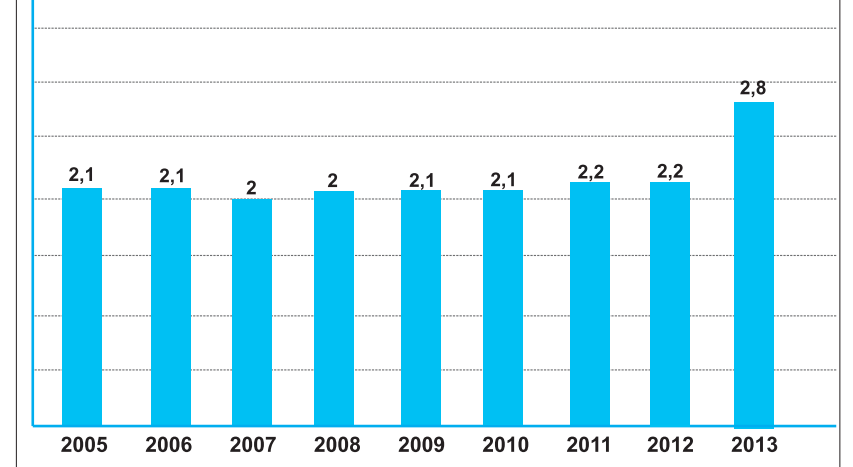
ləblərə cavab verməklə direktorlara sabit dərəcə ilə dövrü əsasda ödənilən «direktor haqları»nın əvvəlcədən qeyd edildiyi halda gəlirdən çıxılmasına icazə verilir.

Kiçik və orta həcmli müəssisələrə 8 mln. yenə qədər (təxminən 65 min dollar) əyləncə xərclərinin çıxılmasına icazə verilir. Digər müəssisələrə həmin xərclərin çıxılmasına yol verilmir.

Milli və yerli hökumətlərə verilmiş ianələr və xeyriyyə məqsədli yardımlar maliyyə ilində ödənilmiş kapital və vergi öhdəliyinə əsasən hesablandıqı və çıxılma həddini keçmədiyi halda, tam şəkildə çıxıla bilər.

Müəssisənin qarşılıqlı əlaqələr qurduğu xarici qurumlar və 100% iştirak payına malik olduğu

Mənfəət vergisi üzrə daxilolmaların ÜDM-ə nisbəti (%)

digər müəssisələrə ödədikləri maliyyə yardımları gəlirdən çıxıla bilməz.

Dərəcələr

Bütün milli və yerli vergilər nəzərə alınmaqla, müəssisələr üçün mənfəət vergisinin ümumi və effektiv dərəcəsi paytaxt Tokioda 34,62%-dir. Nəzərə alınmalıdır ki, ödənilmiş kapitalın həcmi 100 mln. yendən (811.000 dollardan) artıq müəssisələr üçün, mənfəət vergisindən əlavə, həcmdən asılı olan sahibkarlıq vergisi də mövcuddur.

Mənfəət vergisi aşağıdakı dərəcələrlə tutulur:

Vergidən tutulan gəlir	Maksimum dərəcə (%)	
	Kiçik və orta həcmli müəssisələr	digər müəssisələr
İllik 8 mln. yen (65.000 dollar)	19	23,9
8 mln. yendən artıq	23,9	23,9

Verginin ödənilməsi

Müəssisə aralıq vergi bəyannaməsi təqdim edərsə, aralıq vergi ödənişi də etməlidir. Aralıq verginin ödənilmə müddəti aralıq vergi bəyannaməsi ilə eynidir. Yekun vergi maliyyə ili başa çatdıqdan sonra 2 ay ərzində ödənilməlidir. Verginin ödənilməsi üçün əlavə müddət nəzərdə tutulmamışdır.

İcmalı Vergi siyasəti və strateji araşdırmalar Baş İdarəsi təqdim edib

Xəbər lenti

OECD-nin yeni planına əsasən, iri transmilli şirkətlər ölkələr üzrə vergi hesabı verəcəklər. Bu tələb mövcud vergi bazasının gizlədilməsinə və gəlirlərin yerdəyişməsinə qarşı mübarizə məqsədi daşıyır.

Böyük Britaniyanın bütün partiyalarının təmsil olunduqları parlament qrupu vergitutma bazasının «yuyulmasına» və ölkədə mənfəətin yerdəyişməsinə qarşı mübarizə ilə bağlı OECD-nin fəaliyyət planına dair ictimaiyyətlə məsləhətləşmə tədbirlərinə başlamışdır.

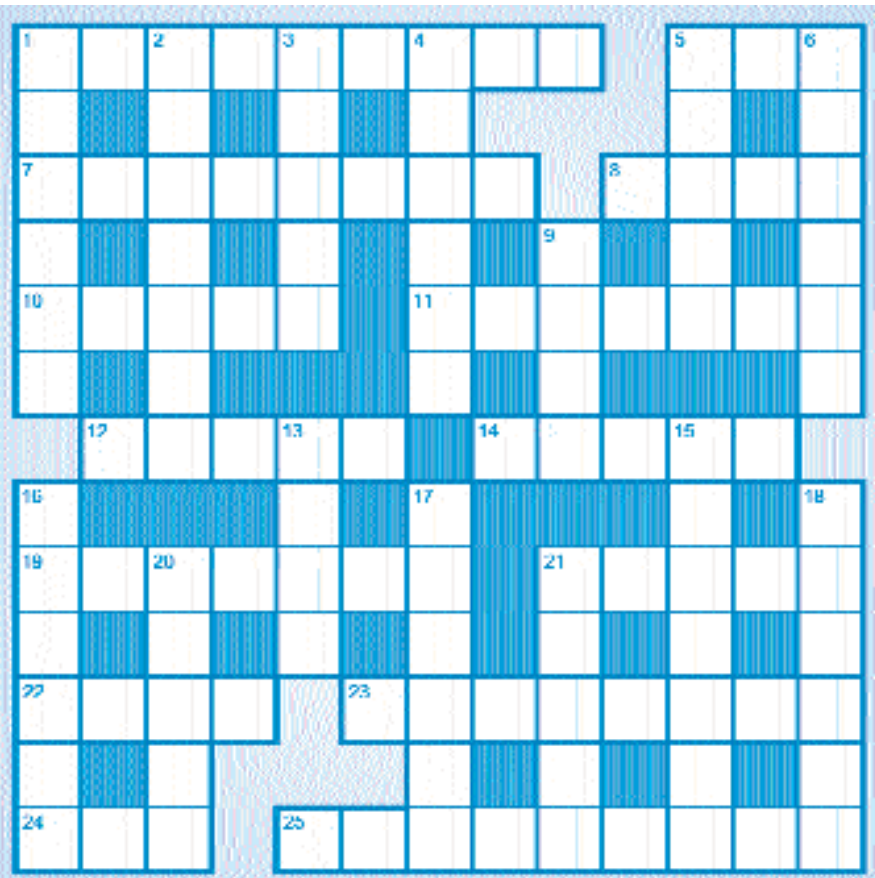
Cənubi Koreyanın Strategiya və Maliyyə Nazirliyinin təklif etdiyi yeniliyə əsasən, 2016-cı il yanvarın 1-dən cənubi turistlər ƏDV və fərdi istehlak vergisi kimi ödədikləri vəsaiti ölkə ərazisində rüsumsuz mallar satan yerli mağazalardan geri ala biləcəklər. Hazırda turistlər rüsumsuz mağazalardan aldıkları malları və müvafiq qəbz ölkədən çıxarkən gömrük orqanına təqdim etməlidirlər ki, bu da kassaların qarşısında böyük növbələr, izafi vaxt itkisi yaradır.

Estoniya şirkətləri bu ilin ilk doqquz ayı ərzində elektron xidmətlərin tətbiq edilməsi və onlardan geniş istifadə olunması sayəsində keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 125 milyon avro çox ƏDV ödəmişlər.

Beynəlxalq Valyuta Fondu bəyan etmişdir ki, Finlandiyanın yeni vergi siyasəti büdcə üçün cüzi gəlirlər gətirəcək. Finlandiyanın 2016-2019-cu illər üzrə büdcə gəlirlərinin artırılması tədbirlərinə ipoteka kreditlərinə vergi hesablanılmasından və aksiz vergisinin artırılmasından tədricən imtina edilməsi daxildir.

Rusiyanın bütün bölgələrində fəaliyyət göstərən sahibkarların 2018-ci ildə yeni innovativ texnologiyalı kassa aparatlarına keçməsi planlaşdırılır. Yeni aparatlarda vurulan kassa çəklərinin göstəriciləri birbaşa vergi orqanına ötürülür. Qeyd edək ki, bu qurğular 2014-cü ildən Moskvada, Moskva vilayətində, Tatarıstanda və Kaluqa vilayətində sınaqdan keçirilir.

ABŞ Konqresi hökumətə vergi ödəməkdən yayınan vətəndaşların pasportlarını ləğv etməyə imkan yaradan qanunvericilik aktları qəbul etməyi planlaşdırır. Bu qanunlar qəbul edilərsə, 2016-cı ildən qüvvəyə minəcək və ödənilməmiş vergilərin məbləği 50 min dollardan artıq olan hallar üçün tətbiq olunacaq. Burada söhbət, əsasən, ölkə xaricində yaşayan ABŞ vətəndaşlarından gedir.

krossvord

Yuxarıdan aşağı: 1.Üç mindən artıq patent sahibi olan, teleqrafı, telefonu, kino aparatını təkmilləşdirmiş, fonografi kəşf etmiş dünya şöhrətli amerikalı ixtiraçı və sahibkarın soyadı; 2.Şimali Avropada dövlət; 3.Ukrayna və Moldova ərazisində çay. Dunayın qolu; 4.Qəbələ rayonunda kənd; 5.Canavar cinsinə aid heyvan yarımnövü; 6.Böyük ensiklopediyaçı alim. Tarix, etnoqrafiya, riyaziyyat və s. elm sahələrində 150-dən çox əsərin müəllifi; 9.Şabran rayonunda kənd; 13.Veksel zamanəti; 15. Təzyiqli ölçmək üçün cihaz. Barometrin növü; 16.Qırğız və rus dillərində yazmış məşhur qırğız yazıçısı; 17.Brazilyada şəhər; 18.Külöyün dənizin dalğalanmasına olan təsirinə görə gücünü (sürətini) təqribi müəyyən edən, dünya meteorologiya təşkilatı tərəfindən qəbul olunmuş (bal ilə) şkala; 20.Tibdə bir nəfərin di-

gərinə öz qanını və ya orqanlarından birini verən şəxs; 21.İspaniyanın şimalında çay.

Soldan sağa: 1.Qədim Yunanıstanda meydana gələn fəlsəfi cərəyan. Bir-birinə zidd fikir və nəzəriyyələrin prinsipsiz və mexaniki surətdə birləşdirilməsi; 5.Dəniz, çay, kol və s. suyunun altındakı torpaq səthi; 7.Qiymətli kağız növü; 8. Fransalı rəssam, XIX əsr Avropa akademizminin hamı tərəfindən qəbul olunan li-deri; 10.İspaniyada çay; 11.Neft emalı zamanı alman məhsullardan biri; 12.Azərbaycanın qədim milli zərb aləti; 14.Fironların nəhəng məqbərəsi; 19.ABŞ-da ştat; 21.Sakit okeanda ada; 22.Belçikada şəhər. Orta əsrlər

Orta əsrlərdə paltar ticarətinin mərkəzi və Avropanın Parisdən sonra ən böyük şəhəri

də paltar ticarətinin mərkəzi və Avropanın Parisdən sonra ən böyük şəhəri olmuşdur; 23.Rusiya Federasiyasında vilayət və eyniadlı şəhər; 24.Kəlbəcər rayonunda kənd; 25.Ürək xəstəliyi.

Tərtib etdi: Rafael

Qəzetimizin ötən nömrəsində getmiş krossvordun cavabları:

Yuxarıdan aşağı: 1.Qovlar; 2.Atlanta; 3.Mədən (vergi); 4.Floppi; 5.Belen (xanım); 6.La-Mans; 9.Opir; 13.(Vasko da) Qama; 15.Bolnisi; 16.Stress; 17.Meteor; 18.Qışlaq; 20.Komod; 21.Caoxe. **Soldan sağa:** 1.Qrammofon; 5.Bel; 7.Velodrom; 8.Alım; 10.Adnan; 11.Papanin (İvan Dmitriyevic); 12.Haaqa (konvesiyası); 14.Araba; 19.Tekumse; 21.Çallı; 22.Erms; 23.Memorial; 24.(Markiz de) Sad; 25.Marketinq.

idman

«Böyük dəbilqə» turnirində bürünc medal

Tokioda keçirilən cüdo üzrə «Böyük dəbilqə» beynəlxalq turnirinin üçüncü günü Azərbaycan milli komandası üçün uğurlu olub.

Turnirdə 100 kiloqram çəki dərəcəsinə mübarizə aparan Elmar Qasımov bürünc medala sahib olub. İlk görüşündə tatami sahibi Aaron Volfu məğlub edən həmyerlimiz növbəti qarşılaşmalarda almaniyalı Dino Pfeyffer və kubalı Joz Armenter üzərində inamlı qələbə qazanıb. Lakin idmançımız yarımfinalda yaponiyalı dünya çempionu Haqa Rinosukeyə uduzaraq bürünc medal uğrunda mübarizəyə qoşulub. Üçüncü yer uğrunda görüşdə E.Qasımov Qazaxistan təmsilçisi Maksim Rakova qalib gələrək «Böyük dəbilqə»nin bürünc

medalını qazanıb.

Digər təmsilçimiz Elxan Məmmədov (100 kq) isə ilk görüşdə məğlub olduğundan mükafatçılar sırasına

düşə bilməyib. Bununla belə, yarışçı cəmi iki cüdoçu ilə qatılan Azərbaycan yığması Yaponiyada medal sevinci yaşamağı bacarıb.

UEFA Topaz Premyer Liqasının 7-ci turunda keçirilmiş «İnter»-«Qarabağ» (0:2) matçında baş verən «fair-play» nümunəsinə görə, «Qarabağ»-ın baş məşqçisi Qurban Qurbanova məktub ünvanlayıb. Qıta futbol qurumu azərbaycanlı məşqçiyə mübahisəli penalti zərbəsini kənara vurmaq tapşırığını verməsinə görə, təşəkkürünü bildirib. Belə hərəkətin alqışlayıq olduğunu bildiren qurum təmsilçimizə uğurlar arzulayıb.

Dünya Şahmat Federasiyasının (FIDE) prezidenti Kirsan İlyumjinovun istefa ərizəsi federasiyanın İdarə Heyəti tərəfindən qəbul olunub. Yunanıstanda keçirilən toplantıdan sonra FIDE bu barədə rəsmi məlumat yayıb. Xatırladaq ki, rusiyalı biznesmen 1995-ci ildən indiyədək federasiyaya rəhbərlik edib. Bundan sonra isə bu vəzifəni Yunanıstan Şahmat Federasiyasının prezidenti Georgios Makropoulos icra edəcək.

«Rio-2016»ya lisenziyalarımızın sayı artır

Azərbaycan 2016-cı ildə keçiriləcək Rio-de-Janeyro Yay Olimpiya Oyunlarına növbəti lisenziya qazanıb. Ölkəmizin aktivinə 28-ci vəsiqəni taekvondoçu Radik İsayev (+80 kq) yazdırıb. Dünya və Avropa çempionumuz bu nailiyyəti Beynəlxalq Qran-Pri yarışlarında yığdığı reyting xalı sayəsində gerçəkləşdirib.

Qeyd edək ki, bu, taekvondoda ilk lisenziyamızdır. Bundan öncə isə Oleq Stepko (idman gimnastikası), Marina Durunda (bədi gimnastika), həmçinin Nazim Babayev (üçtəkanla tullanma), Hayle İbrahimov (5000 metr), Anna Skidan (hər üçü atletika), İna Osipenko-Radomska (kayak, 500 metr və 200 metr), Valentin Demyanenko (kanoe,

200 metr), Aleksandr Aleksandrov - Boris Yotov (akademik avarçəkmə, 200 metr), Yuri Meqliç (kanoe-slamom), Elvin Məmişzadə (52 kq), Albert Səlimov (60 kq), Pərviz Bağirov (69 kq - hamısı boks), Elvin Mursəliyev (75 kq), Sabah Şəriəti (130 kq), Rövşən Bayramov (59 kq), Saman Təhmasibi (85 kq - hamısı yunan-Roma güləşi), Mariya Stadnik (48 kq), Anjela Doroqan (53 kq), Yuliya Ratkeviç (58 kq - qadın güləşi), Toğrul Əsgərov (65 kq), Məhəmməd Xatıyev (86 kq), Xetaq Qazyumov (97 kq) və Camaləddin Məhəmmədov (125 kq - sərbəst güləş) Rio-2016-da iştirak hüququ əldə ediblər. Bununla yanaşı, kişilərdən ibarət ağırlıqlıdırma millimiz 4 vəsiqəyə sahib olsa da, bu, hələ rəsmi açıqlanmayıb.

mozaika

Ən böyük fəlakət mənbəyi

Son 20 il ərzində dünyada böyük fəlakətlərin təxminən 90 faizi anomal hava şəraiti - quraqlıqlar, daşqınlar və fırtınalar üzündən baş verib. İki onillik ərzində dünyada 6 min 457 belə təbii fəlakət qeydə alınıb. Təbii fəlakətlər zamanı insan itkiləri ən çox ABŞ, Çin, Hindistan, Filippin və İndoneziyanın payına düşür. Bu faktlar BMT-nin yeni hesabatında açıqlanıb. Hesabatda qeyd olunur ki, hava və iqlim səbəbindən maddi ziyan və insan itkiləri ilə nəticələnən təbii fəlakətlər hər il artır. 1995-ci ildən bəri belə hallar nəticəsində 606 min nəfər həlak olub, 4,1 milyard nəfər yaralanıb və mənzilsiz qalıb. Hesabatda iqtisadi itkilər barədə dəqiq məlumat verilmir. Bununla belə, fəlakətlərin təhlükəsinin azaldılması üzrə BMT-nin beynəlxalq strategiyasının katibliyi hesab edir ki, zəlzələ və sunami nəticəsində dəyən zərər ildə 250-300 milyard dollar məbləğində qiymətləndirilə bilər.

Balığı at deryaya...

Sudan quruya çıxarılanda ən köməksiz canlı olan balıqların öz sirli-sehirləli aləmi, bən-zərsiz dünyası var. ABŞ-ın Texas Universitetinin alimləri okean sularında yaşayan «iri gözlü stavrid» və Atlantik «ay balığı» kimi tanınan «Selena»da sirli xüsusiyyətlər aşkarlayıblar. Bu balıqlara işıq düşən zaman gümsü pulcuqlarının üzərindəki elementlər onu tamamilə görünməz edə bilər. ABŞ hərbi donanması balığın bu xüsusiyyətini dərinəndən araşdırmaq üçün tədqiqatçılara maliyyə dəstəyi göstərir. Texas Universiteti alimlərinin sözlərinə görə, balıqlar bu sehr sayəsində dalğaların işığında seçilmir. Onların dərisinin səthindəki mikroskopik elementlər işığı özündə əks etdirərək «kamuflyaj» (göz aldatma) yarada bilər.

Uzun illərdir ki, ABŞ hərbi donanması gəmilərini suda görünməz etmək üçün yollar axtarır. Bu araşdır-

malar sayəsində hərbi donanma «kamuflyaj»-ın bu metodunu dərk etməyə daha bir addım yaxınlaşıb.

«Vergilər» qəzetinə 2016-cı il üçün abunə kampaniyası davam edir

Azərbaycanın bütün şəhər və rayonlarında «Vergilər» qəzetinin illik abunə haqqı (çatdırılma xərcləri daxil olmaqla) **28 manat 60 qəpik** təşkil edir. Qəzetimizə abunə yazılmaq üçün abunə haqqını redaksiyamızın aşağıda göstərilən bank hesabına köçürməyiniz xahiş olunur.

VÖEN: 1300327481; H/h AZ46ATAZ01200012258000138090; «Atabank» ASC; Kod:507581
VÖEN: 9900006651; M/h: AZ50NABZ0135010000000032944; SWIFT: BIK ATAZAZ22

ELAN

Ən çox uşaqlar əziyyət çəkirlər

BMT-nin Uşaq Fondunun (UNICEF) təqdim etdiyi yeni hesabatla görə, yarım milyard uşaq daim daşqınlara məruz qalmış rayonlarda yaşayır. Daha 160 milyon uşaq isə quraqlıq rayonlarda böyüyür. «Bugünkü uşaqlar iqlim dəyişməsinə hamıdan az günahkardır, amma onlar bu dəyişikliklərin fəsadlarından daha çox əziyyət çəkirlər», - UNICEF-in icraçı direktoru Entoni Leyk bildirib.

UNICEF-in məlumatına görə, iqlim dəyişikliyi daşqınlar, quraqlıq və digər fəlakətlər doğurur. Bu təbii fəlakətlər iqtisadi itkilər və xəsarət

alan insanların ölümü ilə nəticələnir. Qlobal istiləşmənin nəticələrindən ən çox uşaqlar əziyyət çəkirlər. Daşqın və quraqlıq, ərzaq çatışmazlığı uşaqlar arasında yoluxucu xəstəliklərin yayılmasına gətirib çıxarır.

UNICEF-in icraçı direktoru Parisdə iqlim üzrə keçirilən konfransda dünya liderlərini planetin və uşaqların gələcəyi naminə saziş bağlamağa çağırıb. Qeyd edib ki, bu, istixana qazlarının emissiyasının azaldılmasına nail olmağa imkan verəcək. Paris konfransı dekabrın 11-dək davam edəcək.

Velosiped zavodu

İsmayılı rayonunun Diyallı kəndi yaxınlığında regionda analoqu olmayan velosiped zavodu inşa edilir.

İllik istehsal gücü 30 min ədəd müxtəlif markalı velosiped olacaq zavodun 2016-cı ilin birinci yarısında istifadəyə verilməsi nə-

zərdə tutulub, quraşdırma işləri isə başa çatmaq üzrədir.

Əsas avadanlıqlar artıq rayona gətirilib. İstismara verildikdən sonra zavodda əsasən yerli sakinlər olmaqla, 120-150 nəfər çalışacaq. Bu məqsədlə onların bir qismi Bolqarıstandakı eyni tipli

velosiped zavodunda təcrübə qazanmaq üçün oraya göndəriləcək. Zavodda müasir texnologiya əsasında yüksək keyfiyyətə hazırlanacaq müxtəlif markalı velosipedlər həm daxili tələbatı ödəmək, həm də ixrac üçün nəzərdə tutulub.

Xüsusi istedad

Göyərçinlərin xüsusi istedadı aşkarlanıb. ABŞ psixoloqları bu quşların tibbi təsvirlərin vizual qiymətləndirilməsində çox istedadlı olduqlarını müəyyən edə birlər. Daha dəqiq desək, onlar mikroskopik və mammoqrafik təsvirlərdə süd vəzisinin bədxassəli dəyişikliklərini müəyyən etməyi öyrənə bilirlər.

Bundan əvvəlki tədqiqatlar göyərçinlərin insandan fərqli olaraq çox böyük vizual oriyentasiyaya və yaddaşa malik olduğunu üzə çıxarıb. Məlum olub ki, onlar hətta insan mimikalarını, əlifbanın hərflərini və müxtəlif rəsamların rəsmlərini bir-birindən ayıra bilərlər. Buna əsaslanan Riçard Levenson və həmkarları ilk dəfə 16 göyərçinə bədxassəli şişi sağlamlardan ayırmağı öyrədiblər.

İlk eksperimentdə müvəffəqiyyətin səviyyəsi 85 faizə qədər qalxıb ki, bu da həkim-patoloqların nəticələri ilə (97 faiz) müqayisə edilə bilər. İkinci eksperimentdə tapşırıq çətinləşdirilib. Bu dəfə mam-

moqrafiya təsvirlərində süd vəzi xərcənginin ölçmələri ilə birləşdirilərək müəyyən etmək öyrədilib. Göyərçinlər yəne də əvvəllər tanış olmayan şəkilləri düzgün seçməkdə 74 faizlik nəticə göstəriblər.

Alimlər qeyd edirlər ki, onlar göyərçinləri həkim-rentgenoloq kimi işə götürmək niyyətində deyillər, çünki gələcəkdə bu rolu robotlar ifa edəcək. Göyərçinlərin təcrübəsindən isə yeni diaqnostik texnologiyaların yaradılmasında istifadə olunacaq.

Müdrüklər deyib ki...

«Qazabından qışqıran adam qorxulu deyil, susan adam qorxuludur».
Abay Kumanbayev (1845-1904)

